

ŠODIEN 16.00
jauniešus gaidām
JAUNO ŽURNĀLISTU
SKOLĀ
Kurzemnieka
REDAKCIJĀ!

Skrundā
 jautri
 atklāj
 čigānu
 pirti.
 → 12. lpp.

Šogad
 Valsts meža
 dienests
 dzēsis 518
 ugunsgrēku.

Kas darīts,
 lai to būtu
 mazāk un
 tie nenestu
 tādu postu
 kā Stiklu
 kūdras
 purvā?

→ 6.-7. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
 0,80 eiro

Nr. 73
 (11 604)

Otrdiena, 2020. gada 15. septembris

Realitātes un fantāzijas kaleidoskops

Balto gaismas aplīšu dejas
 Kuldīgas gājēju ielā reibināja
 un nojauc dimensijas – kur
 debesis, kur zeme.

„Kā pasakā!” atzina gan lieli, gan
 mazi kuldīdznieki un pilsētas
 viesi, kuri vēlā sestdienas vakarā
 apmeklēja mākslu kaleidoskopu
Uguns (un) nakts Liepājas ielā.

Naksnīgajā pastaigā realitāti ar fantāziju kopā jauca gaismas instalācija septiņās dimensijās, uguns gleznas, projekcijas uz ēkām un izgaismota strūklaka. Pasaku uzbūra gaismu mākslinieks Jānis Pētersons ar komandu no uzņēmuma *Artistic*, uguns gleznu autors ir Uldis Lilje. Tehniskais nodrošinājums – *RRB Service*. Katram bija iespēja līdzdarboties – cilvēka sirdspukstus emogrāfs attēloja kā mozaīku, piemeklējot atbilstošu mūziku.

Pasākums *Uguns (un) nakts* Kuldīgā notika jau sesto reizi. Nu tas bija veltīts Dzejas dienām. Liepājas ielas vidū *Dzejas telpā* īpašu literāru un muzikālu programmu bija sagatavojuši aktrise Marija Bērziņa un pianists Jānis

Miltiņš. Arstarulsmirus savu dziesmu tekstus izpildīja *a capella* jeb dzejas formā. Mākslinieki un klausītāji runāja par dzeju, mūziku un radošumu vispār. Jautājumi – visdažādākie, piemēram: „Vai zināji, ka repa dziesma sastāv no 500 vārdiem?” Noslēgumā Indriķa Veitnera un Andra Gruntes mūzikas pavadījumā dzeju lasīja rakstniece Dace Priede.

Aktīvi iesaistījās arī uzņēmēji. Liepājas ielas veikali bija dekorēti un atvērti, kafējnīcas piedāvāja atspirdzināties un stiprināties. Koprades telpās *Metro Coworking Kuldīga* varēja aplūkot izstādi *Tašisms* – tās autori ir Vilgāles skolas 4., 5. un 6. klases audzēkņi (skolotāja Aiga Vaitkus).

Veikalā *Kuule* varēja ļauties smaržu vilinājumam un grāmatu apmaiņas punktā atrast kādu vārsmu dvēselei. Bet Adatu tornis ļāva ekspozīciju skatīt naksnīgā gaisotnē.

Pasākumu organizēja Kuldīgas kultūras centrs. Idejas autore Ance Priede atzina: „*Uguns (un) nakts* iepriekš notika maija trešajā sestdienā 1905. gada parkā. Pasākumu nozarei šis ir lielu pārmaiņu gads. Nebaidoties no tehniskajiem izaicinājumiem, nolēmu riskēt un visu mainīt. Secināju, ka izaicinājumi jāpieņem – *Uguns (un) nakts* notika īstajā vietā un laikā.”

Lailas Liepiņas teksts un foto
 Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv

3. lpp. Skolās būs jauns mācību saturs. Arī vērtēšanā gaidāmas pārmaiņas.

9. lpp. Netradicionālo augu audzēšana – mūspuses aktīvākie zemnieki devās pieredzes braucienā uz Zemgali.

10. lpp. Konkursu lappusē: mini krustvārdu mīklu, pazīsti pasauli, iedziļinies pagātnē, pamani atšķirību!

„Dziedāšana no katras daudz prasa un katrai arī rada milzīgu gandarījumu,” saka viena no *Suitu sievām*, amatniecības un mākslas istabas *Suitu rija* vadītāja **Inga Šēna-Laizāne.**

→ 8. lpp.

Piektdien, 18. septembrī:

- Personība: Kaspars Bergmanis.
- Kāda rosība valda Īvandē.
- Riteņbraucējs Viesturs Lukševics.
- Kad baravikas nāk iekšā pa durvīm.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Paldies.
Tas bija skaistiAlberts
Dinters

1. septembris. Jaunā mācību gada pirmā diena. Skaisti sapucēti skolēni ar ziediem rokās atnākuši uz skolu. Cits pirmo reizi, cits jau kārtējo gadu. Likās, ka šis būs tāds pats septembra sākums, kā ierasts, bet ne, jo Kuldīga pārsteidza.

„Patriotiskās amerikāņu filmās publiski tiek sumināti varoņi, kuri paveikuši ja ne varoņdarbu, tad kaut ko labu gan. Viņiem paldies saka ik bērni, ik pieaugušie.”

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola. Skolēni, vecāki, pedagogi sanākuši uz svinīgo pasākumu. Starp klātesošajiem redzami arī vairāki ugunsdzēsēji glābēji formas tērpos. Sākumā šķita: viņi pieaicināti tādēļ, lai profesionāļi jaunajai paaudzei atgādinātu par drošību, sākot vai atsākot skolas gaitas. Skan svinīgās uzrunas, līdz beidzot visi klātesošie saprot, kamdēļ ieradušies vīri formā.

Viņiem skolas vadība pateica paldies. Par to, ka Jāņu naktī nosargāja namu no uguns, jo blakus mācību

iestādei tika ļaunprātīgi aizdedzināts šķūnis un liesmas varēja pārnesties uz skolu. Viņiem pateica paldies visu sanākušo priekšā. To redzēja skolēni gan no 1., gan 12. klases. Viņi redzēja, kā dienestā strādājošie jāgodina par viņu smago darbu.

Manā skatījumā tas bija tik cēls un svarīgs skolas vadības žests, ka par to jārunā. Lai bērni un jaunieši redz, kā jāizturas pret tiem, kuriem teju ik dienu nākas riskēt ar savu veselību un dzīvību, palīdzot citiem. Pārskatot galvā atmiņas plauktus, nekādi nevarēju atminēties, ka kaut reizi Latvijā būtu dzirdēts par līdzīgu precedentu. Iespējams, ir bijis, bet tad tas noticis klusi, nemanāmi. Taču par to jārunā. Jārunā skaļi, lai šāda attieksme ir kā piemērs citiem. Vienalga, vai runa ir par ugunsdzēsējiem glābējiem vai policistiem, vai mediķiem, kuri paveikuši labus darbus un bieži tiek nepelnīti aizmirsti.

Jā, laba darba darītājiem mēdz pateikties, bet parasti tie ir dienestu iekšējie pasākumi. Iespējams, ka pie vainas ir parastā un tik latviskā kautrība, pieticība, sak', ko tad es... Savukārt es vēlos Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas vadībai pateikties par paldies un par to, ka šādi skolēniem iemāca cienīt citus.

TRĪS PAR VIENU

Latvijā ir gana daudz uzņēmumu, biedrību, lielu un mazu īpašnieku, kuru mežu var skart ugunsnelaime. Kā vērtējat ugunsdrošības uzraudzību? Kādi ir riski? Vai arī mazajiem īpašniekiem būtu jābūt jābūt, kā ugunsnelaimi novērst?

DARBU RINDAS PAKAĻĢALĀ

1. Grigorijs Rozentāls, kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* valdes loceklis:

– Ir sausie priežu meži, kuros degšanas risks ir augsts, un tajos *Latvijas Valsts meži* ierīko drošības joslas. Es būtu pārsteigts, ja arī kāds privātais to darītu. Iespējams, kaut kur ir, bet, ja ir, tad nelielā apjomā. Citu preventīvo pasākumu nav.

Mums iznāk maza saskare ar ļoti sausiem mežiem. Ļoti reti ir

tādi meža īpašnieki, kuri vēlas savā īpašumā ieguldīt vairāk, nekā nepieciešams. Tas nozīmē, ka diezgan daudzi pat neatjauno nozāģētos izcirtumus, kaut tas ir absolūti nesavienojami ar produktīvu apsaimniekošanu. Diemžēl, bet statistika parāda, ka atjaunoti tiek tikai 20% no privātajiem izcirtumiem. Protams, ir tādi cilvēki, kuri savā īpašumā ierīko meliorāciju, raksta projektus Eiropas finansējumam. Ļoti, ļoti reti

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda
ieguldījums no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem.
Par materiāla saturu atbild
laikraksts *Kurzemnieks*.

ĪPAŠNIEKS PALIEK AR LEJKANNĀM...

2. Jānis Veldre, uzņēmuma *Sodra Latvia* meža tehniķis:

– Man par ugunsgrēku dzēšanu ir diezgan skarbs viedoklis. 99% izceļas nevis kādu mistisku pudeļu, bet gan cilvēka rīcības dēļ. Arī mūsu īpašumos bijuši ugunsgrēki, un tie bijām mēs paši, kuri pēc atklāto liesmu apdzēšanas degušo platību uzraudzījām. Iedomājieties, ja īpašums būtu tantei no Rīgas, kura to mantojusi Pāvilstā! Deg purvs, Valsts meža dienests atbrauc, apdzēs, bet kūdra turpina gruzdēt, un par to jau ir atbildīga

tante! Kā viņai dežurēt? Kā dzēst gruzdošo kūdru? Ja arī īpašnieci būtu nauda... Nav iespēju paņemt ugunsdzēsēju ekipāžu un nosēdināt pie sava īpašuma, lai vaktē.

Nav jau runas par to, ka valstij būtu jādzēs mans mežs. Runa ir par to, ka pēc atklāto liesmu nodzēšanas, kas ir Valsts meža dienesta atbildība, nav, kas vaktē tālāk. Un pēc brīža viss atkal uzliesmo. Kad mums dega īpašums Grobiņā, sazvāņtām brīvprātīgos ugunsdzēsējus, bet viņi pateica, ka nebrauks. Un īpašnieks ar savām lejkannām meža malā paliek

viens pats. Labi, mēs esam *Sodra Latvia* – iebrucam veikalā, nopērkam ūdenssūkni, pārējo nepieciešamo un braucam dzēst. Bet ko darīs parastais cilvēks? Vai gaidīs, kad Valsts meža dienests brauks dzēst, līdz viņiem izšaus korķi un beigās īpašniekam uzrakstīs protokolu, ka viņš gruzdošo zemesdzi, kūdras nespēj nodzēst? Nav jau iespēju!

Es uzskatu, ka katrā reģionā jābūt kādam uzņēmumam, kam ir tehnika un kas par attiecīgu samaksu šādu pakalpojumu sniegtu.

JA ESI SAIMNIEKS, ATBILDI PAR SEKĀM

3. Aigars Grīnbergs, Kurzes meža īpašnieku apvienības vadītājs:

– Privātajos mežos, kas ir mazi, ir tādas vietas, kurās ir diezgan mitrs. Sausie meži lielākoties ir valsts īpašums. Tamdēļ ar meža ugunsgrēkiem nākas sastapties reti, un risks, ka tie izcelsies mazo

īpašnieku mežā, nav liels. Jebkuram jāuzņemas atbildība par savu īpašumu: vai tas ir dzīvoklis, auto vai mežs. Var algot speciālistus, kuri mežus uzmana, var īpašumus apdrošināt.

Uguns novērošana valstī notiek, lielos vilcienos tas tiek kontrolēts. Bet par to, kas kādā īpašu-

mā notiek pēc uguns nodzēšanas, atbildība ir pašam saimniekam. Ir jau tā, ka daudzi negrib ne par ko maksāt. Gan jau tam pašam Valsts meža dienestam ir iespēja par kādu samaksu padežurēt ilgāk.

Alberts Dinters

IEPRIECA

Nojume droša – veļu var žāvēt

Zinaīda Kolerte no nama Skrundā, Pils ielā 4, ir gandarīta, ka pašvaldības projektu konkursā *Mēs Skrundas novadam* izdevies veļas žāvēšanas nojumes remonts iedzīvotāju drošībai. „Vecā nojume bija celta 1987. gadā un laika gaitā stipri sāvēršusies uz sāniem. Darbs tika sākts 18. jūlijā, jumta klājums uzlikts 15. augustā. Nojume 13 m garumā mazliet saīsināta. Kopā strādāts četras sestdienas. Tagad veļu var žāvēt visā nojumes platumā – lietūs netraucēs. Paldies visiem darītājiem, atbalstītājiem un pašvaldībai! Prieks par atsaucību.”

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.zemite@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusala” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 2878.

FOTOKOMENTĀRS

Jūrkalnes pagasta centrā karstajās vasaras dienās ne tikai cilvēku bija daudz, bet arī putnu apdzīvotības blīvums kā Ķīnā.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

MANUPRĀT

Vispirms saprast

Aptuveni pusotrs tūkstotis skatījumu, vairāk nekā 550 atzinību un gandrīz pussimts komentāru vienas dienas laikā, kopš feisbukā ievietota mācītāja Andreja Mediņa un ārsta Pētera Apiņa saruna par atkarībām, veselību un dzīvi. Pieļauju, ka tādu interesi daļai izraisīja nule pie lielā zvana kārtā Bruknas Kalna svētību kopienas vadītāja A.Mediņa vārds, īpaši diskutējot ar visu pīpotāju un šņabdegunu pārmācības nama prorektoru, kā Dr. Apini nosaucis publicists Egils Līcītis. Zinot, ka internetā daži ko saraksta, pat nedomājot, daļu komentāru var nelasīt. Priece tas, ka otra, pareizāk sakot, pirmā, daļa tomēr sarunā iedziļinājusies un atzinusi, ka tēma par 21. gadsimta problēmu īpaši jauniešu vidū vispirms ir jāizprot. Nevis jāsāk no beigu gala. Aizdomāties lika A.Mediņa teiktais, ka alkohols, narkotikas, nikotīns un neapzināta dzīve internetā nav problēma, bet līdzeklis, kā problēmu neredzēt un no tās attālināties.

Daina Tāfelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Skolēnu vērtēšanā – izmaiņas

Pāvels Pestovs, projekta *Skola 2030* mācību satura izstrādes vadītājs

Šajā mācību gadā stājas spēkā jauni vispārējās izglītības standarti pamatizglītībā un vidējā izglītībā – ir izstrādāts mācību saturs un definēti principi, kā to īstenot. Ļoti nozīmīga ir vērtēšana – arī tajā gaidāmas pārmaiņas.

Pirmkārt, tās paredz, ka gan skolotājiem, gan skolēniem būs skaidrāki vērtēšanas kritēriji: ko nozīmē labs sniegums un kas tā dēļ jāiemācās. Otrkārt, būtiski, ka, aizejot no vērtēšanas, kurā konstatēts tikai mācīšanās rezultāts, tagad uzsvars tiks likts uz vērtēšanu kā atbalstu mācību laikā. Tas nozīmē, ka skolēnam regulāri tiks sniegta atgriezeniskā saite.

Lai konstatētu rezultātu, ko vērtē ar atzīmi, iepriekš tam veltīts vairāk laika nekā tam, lai sniegtu atgriezenisko saiti un skolēnu atbalstītu. Vēlamies šo tradicionālo laika sadalījumu mainīt: tas nozīmē, ka atzīmes būs, bet ievērojami mazāk – tikai par mācību rezultāta novērtējumu ilgākā laikā vai temata noslēgumā, nevis par atsevišķiem uzdevumiem. Atgriezeniskā saite ļaus skolēnam savu sniegumu uzlabot un mācīties tā, lai nākamajā reizē var parādīt labāku rezultātu, lai nebaidītos kļūdoties, mēģināt, eksperimentēt, izzināt. Sniedzot atgriezenisko saiti, skolotājs arī piedāvās konkrētu rīcības plānu vai uzdevumu, kas palīdzēs iemācīties to, kas vēl nepieciešams. Piemēram, ja skolotājs konstatē, ka bērnam nav pietiekams vārdu krājums, tiek uzdots uzdevums, kurā jāizmanto sinonīmi.

Bērnam skolā jājūtas ērti un jābūt drošam, ka viņš var mācīties, kļūdoties un neuztraukties, ka tas var ietekmēt atzīmi gada beigās. Ja katra darbība tiek vērtēta ar atzīmi un beigās summēta, bērns jūtas saspīngti.

Atzīmes mērķis ir atspoguļot to, ko skolēns apguvis, kādas zināšanas un prasmes var demonstrēt temata vai mācību posma noslēgumā. Atzīmes uzdevums nav motivēt un stimulēt. Daudz nozīmīgāk ir vienoties, ka atzīme tiek likta tikai par prasmēm un zināšanām konkrētajā brīdī. Ja šie noteikumi visiem nav

skaidri un viens skolotājs vērtējumu ieliek par centību, kamēr otrs – tikai par konkrēto sniegumu, tad nevienam nav izpratnes, par ko tad vērtējums saņemts.

Saskaņā ar jauno vērtēšanas sistēmu 1.–3. klasē atzīmes netiks liktas nevienā mācību priekšmetā, taču būs noteikti sasniedzami rezultāti, un apguve tiks novērtēta četros līmeņos: sācis apgūt, turpina apgūt, apguvis, apguvis padziļināti. Pētījumi liecina, ka atzīmes un skolēnu konkurence mazina motivāciju un prieku mācīties, ko īpaši svarīgi ir nostiprināt pirmajās klasēs. Savukārt 4.–12. klasei vērtējums joprojām būs desmit ballu skalā.

Jaunums ir arī diagnosticējošie darbi – kā labs rīks skolotājiem, lai izvērtētu skolēna stiprās un vājās puses un atbilstoši ieviestu izmaiņas, lai skolēni iemācītos labāk un vairāk. Piemēram, ja pusei klases ir grūtības ar argumentāciju, skolotājs var izlemt mācību vielu neturpināt, šim pievērst papildu uzmanību. Turklāt diagnosticējošajiem darbiem nebūs konkrēta izpildes laika, un skolotājs tos var ielānot tajā laikā, kad jānoskaidro attiecīgo prasmju un zināšanu līmenis.

VĒRTĒŠANAS VEIDI

▪ Vērtēšana skolēna snieguma uzlabošanai ikdienā jeb formatīvā vērtēšana.

Tā paredz laikus sniegtu un regulāru atbilstošu atgriezenisko saiti. To var sniegt skolotājs skolēnam, skolēni cits citam, var arī attīstīt pašnovērtēšanas prasmes.

▪ **Atzīmes par mācīšanās rezultātu jeb summatīvā vērtēšana.** Skolēna mācīšanās rezultātu attiecībā pret sasniedzamajiem rezultātiem skolotājs novērtē un dokumentē temata, kāda posma vai mācību gada beigās.

▪ **Diagnosticējošā vērtēšana** palīdzēs izvērtēt skolēna stiprās un vājās puses un noskaidrot, kāds atbalsts vajadzīgs, lai efektīvi plānotu darbu turpmāk.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Ko darāt ar drēbēm, kuras vairs neizmantojat?

Inese Afanasjeva, kultūras darbiniece:

– Es reti metu drēbes ārā. Man patīk, ka man ir mīlākās drēbes, un no tām es neatbrīvojos. Ik pa pāris gadiem taisu skapja tīrīšanu, tad gan kaut ko izmetu vai atdodu ar rūgtu sirdi. Esmu nesusi uz Sarkano Krustu, ir arī konkrētas ģimenes, kam atdodu. Daudzas tiek pārsūtītas par kostīmiem, ko izmantojam teātrim.

Krista Zandere, jaunā māmiņa:

– Ļoti ir iekrājušās bērnu drēbītes. Lieku Facebook grupā *Mammās Kuldīgā*, kur tās vai nu pārdodu par mazām naudiņām, vai novalkātākas vienkārši atdodu. Bērnu drēbītes var pārdot ļoti labi, jo viņi nepaspēj tās novalkāt. Pati arī pērku tikai lietotas. Ar savām drēbēm rīkojos līdzīgi, bet ļoti jāsaņem, lai visu izšķīrotu un pārdotu. Neko nepāršuju un nepārveidoju. Dažkārt tirgoju mājas lapā *Andelemandele.lv*.

Lelde Ķepīte, menedžere:

– Bērnu vecās drēbes atdodu draudzeņu bērniem vai ielieku kādā labdarības kastē. Savas gan sanāk izmest. Bikses un topiņi jau novalkājas. Kleitas gan kolekcionēju. Sāku tās valkāt nesen, tagad ir ap 15, bet būs vēl.

Nadežda Taņicina, pārdevēja:

– Reizi gadā tīru skapi. Nesu uz Sarkano Krustu. Tas, ko viņi dara tālāk, ir viņu atbildība. Cera, nonāk pie tiem, kam vajag. Kādreiz bija tādas ģimenes, kam atdevu. Ārā neko nemetu, jo kādam var noderēt. Izvest zēl.

Elina Žukova, veikala īpašniece:

– Vecās atdodu draugiem. Kam der, tas ņem. Bieži revidēju skapi, jo vajag vietu jaunām drēbēm. Esmu veikala īpašniece, tāpēc apģērbs diemžēl sakrājas ļoti ātri.

Dace Reinkopa, kultūras nozares vadītāja:

– Drēbes krājas daudz. Mēs tieši šobrīd mājās tās šķirojam: liekam kastēs un plānojam atdot ģimenēm, kurām varētu noderēt. Sarkanajam Krustam nesmu devusi, parasti atdodu konkrētām ģimenēm. Nav arī laika speciāli kaut kur vest. Vajadzētu šķirot daudz biežāk. Tā man ir diezgan liela problēma.

Elisa Rudzīte, Alberta Dintera foto

MUMS RAKSTA

Bērnu kristīgā diena Valtaiķos

Valtaiķos, Laidos un Kazdangā Bērnu kristīgajā dienā augustā piedalījušies 20 bērnu no septiņiem līdz 11 gadiem, raksta Valtaiķu autonomās evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs Varis Biteniņš.

Pie Valtaiķu baznīcas – bērni no Laidu pagasta un Aizputes, mācītājs Varis Biteniņš, draudzes priekšnieks Tālis Lagzdīņš u.c.

„Ideja radās Diānai Reinei – dāmai, ar kuru es kopā mācos Liepājas un Talsu partnerības rīkotajos vides giduursos. Vide, mūsaprāt, nav tikai kukaiņi, putni un zvēri, vidi mēs varam saprast daudz plašāk: cilvēki, arhitektūra, māksla. Arī reliģiju cilvēki uztver ar tiem pašiem uztveres veidiem kā jebko citu. Tādēļ nolēmām vides giduursos apgūtās zināšanas lietot praksē. Dienas plānam pamatā bija vēlme palīdzēt bērniem saprast, kas mēs esam kā Dieva radība. Kā mēs varam uztvert pasauli? Kas ir cilvēka dvēsele? Kā tā darbojas?

Lai iegūtu atbildes, jārūnā tādā valodā, kādu saprot un uztver bērni. Tādēļ diena tika saplānota ar trīs nodarbībām, kas mijās ar spēlēm, atrakcijām un pārgājieniem. Mūzikas nodarbību vadīja

mūzikas pedagoģe un komponiste Inga Piterniece – tā bija domāta bērniem, kas pasauli tver audiāli. Gleznošana bija domāta vairāk tiem, kas pasauli tver ar redzi vai praktisku darbošanos. To vadīja skolotājs un izcilais Aizputes mākslinieks Ģirts Brumsons. Kristīgajā nodarbībā, ko vadīju es, ar bērniem runājām, kā izprast dvēseli. Bērni (ar oriģināliem baznīcas liturģiskajiem traukiem) cits citam pasniedza maizi un ūdeni, teikdami liturģijas vārdus *Miers ar tevi*. Šai nodarbībā uzsvars likts uz kinestētiku un lingvistiku. Puse dienas notika Laidu skolas stadionā, otra puse – Kazdangas parkā un pili.”

Iecere īstenota sadarbībā ar Latvijas Evaņģēliski luterisko baznīcu ārpus Latvijas, kurā ietilpst Valtaiķu draudze, un Latvie-

šu Evaņģēliski luterisko baznīcu Amerikā. Rīkotājiem palīdzējuši Paula Megne, Hanna Cinovska, Megija Vilka un Paula Rebeka Biteniece. Par atbalstu mācītājs pateicas LELBĀL arhībīskapei Laumai Zuševicai un bērnu un jaunatnes nozares vadītājai Sandrai Kalvei. Tāpat paldies Daigai Korpai, Zanei Fersterei un Andai Stībai no Laidiem, Gundaram Sisenim, Ilzei Holštromai, Gunāram Pucenam no Aizputes novada, Kazdangas ēdnīcai par pusdienām un Jāņa Gulbja komandai par launagu. „Tā kā no bērniem, kuri dzīvo Sermītē, Vangā, Laidos un Aizputē, un viņu vecākiem esmu dzirdējis tikai pozitīvas atsauksmes, varam domāt to rīkot arī nākamajā gadā,” raksta V. Biteniņš.

Sagatavoja Dina Porīņa
V. Biteniņa arhīva foto

Skola bez direktora

No 11. septembra Mārtiņš Burke-Burkevics vairs nav direktors Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā.

„Tas ir lēmums, kas skar mani, ģimeni un manu veselību. Tīri cilvēcīgi ar tādu slodzi kaut ko vajadzēja mainīt. Cilvēkam ir tik spēka, cik ir. Mums gaidāms ģimenes pieaugums, un bija jāizsver prioritātes. Apsvēru to jau augustā, taču vēlējos, lai septembrī skola veiksmīgi iesākas. Tas nav saistīts ar to, vai man patīk vai nepatīk skolā strādāt. Tur ir spēcīga komanda, un skolas darbs man ļoti tuvs, taču atgriezies šajā pozīcijā neplānoju,” komentē M.Burke-Burkevics.

Darbu direktora amatā viņš sāka pērn novembrī pēc tam, kad pašvaldība viņu izraudzījās atkārtotā konkursā. Pašlaik M.Burke-Burkevics kā mācītājs vada četras draudzes – Kuldīgā, Īvandē, Ēdolē un Turlavā, pilda arī Zemessardzes kapelāna pienākumus.

Par to, kurš skolas direktora amatu ieņems, vēl tiek lemts.

Elisa Rudzīte

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Pārbauda sadarbību ar Zemessardzi, pie depo sabraukts kaķis

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

7. septembris. Iedzīvotāji ziņo, ka pie veikala *Mego* zālienā atrodas sieviete kunga prātā, kura turpina lietot spirtotu dzērienu. Tiek uzrakstīts protokols.

8. septembris. Piltenes ielas iedzīvotājus uztrauc auto, kas tur atrodas divas dienas. Tas pieņemts zināšanai. Izsaukums no Zemessardzes: vīrietis snaiktās gar teritoriju un to fotografē. Viņš aizturēts, personība noskaidrota. Šis izsaukums ir daļa no militārajām mācībām, jo tiek noslīpēta arī Zemessardzes un pašvaldības policijas sadarbība. Zvans atskan no Snēpeles, jo tur kādā laukā vairākas dienas kūtmēslu kaudze nav iestrādāta zemē. Paziņojam Valsts vides dienestam. Vakara pusē palīdzam Valsts policijai nodrošināt kārtību satiksmes negadījuma vietā.

9. septembris. Vakarā traucamies uz Kabili, jo kāda sieviete reibumā sākusi mācīt darba devēju, uzvedas agresīvi. Viņu sev līdzī aizved brālis.

10. septembris. Atkal zvans no Zemessardzes – šoreiz pie teritorijas atrodas vīrietis ar plakātu un piketē. Izskaidrojam, ka pikets jāsašķa ar pašvaldību, citādi nedrīkst. Militārās mācības turpinās, un atkal nākas braukt turp, jo zemessargi aizturējuši citu vīrieti, kurš mēģinājis iekļūt teritorijā, mucis no apsardzes. Pārbaudām personību, nododam Militārajai policijai. Vakarā zvana ugunsdzēsēji, jo pie depo kāds autovadītājs nobraucis kaķi. To redzējuši bērni, kuri pārdzīvo. Darbinieki beigto kaķi ielikuši maisiņā un atdevuši saimniekiem. Zvana Valsts policija: Gaismas ielā vīrietis bez noteiktas dzīvesvietas skrienot pa kaķi bērniem. Kad aizbraucam, viņa nav, un par notikumu katram bērnam ir sava versija.

11. septembris. Pilsētas laukumā uz soliņa divi vīrieši, iespējams, lietojot alkoholu. Grādīgā viņiem nav, un pēc pārrunām vīrieši dodas pastaigā. Saņemam zvanu: kāds sods pienākas par malkas zādzību. To lūdzam noskaidrot Valsts policijā.

12. septembris. Izsaukums uz Baznīcas ielu, jo kāds vīrietis mēģinot ritēti un lēkājot gar stabiem. Viņš nogādāts dzīvesvietā. Pēc sociālā dienesta lūguma iegriežamies divās adresēs. Valsts policija lūdz aizbraukt uz Paduri, jo kādā dzīvoklī skan skaļa mūzika. Melomāns paskaidro, ka tikai grēbējis pārbaudīt, cik skaļi aparatūra to var atskaņot.

13. septembris. Suņu čipēšanas reids – svētdienās īpašnieki ir mājās.

Sonedēļ mutiski brīdināti seši, bet protokolus saņēmuši 22 neapzinīgi autovadītāji.

Alberts Dinters

Pateicība par ieguldīto

Kuldīgas kultūras centrā svinīgā pieņemšanā pulcējās novada pensionētie pedagogi. „Man šodien tāds priecīgs un gaišs prāts. Laba diena, labs laiks un prieks atkal redzēties,” sacīja Ruta Raduma, kura agrāk mācījusi latviešu valodu un literatūru Kuldīgas 2. vidusskolā.

Te satikās vairāk nekā 60 pensionēto pedagogu, un daudzi neslēpa sajūsmu, sastopot agrākos kolēģus un tagadējos skolu direktorus. Pēc klusuma brīža, godinot tos, kuru vairs nav šaisaulē, svinīgu uzrunu teica pašvaldības vadītāja Inga Bērziņa: „Pēc tā, ko šī gada laikā esam pārdzīvojuši, ir tik liels prieks atkal tikt klātienē.” Pēc šiem vārdiem atskanēja aplausu vētra. Priekšsēde atskatījās uz skolās padarīto, dalījās ar plāniem to labiekārtošanā un attīstībā. Pateicībā par ieguldījumu I.Bērziņa kopā ar izglītības nodaļas vadītāju Santu Duburi skolotājiem pasniedza dāvanu karti teātra apmeklējumam un sarkanu rozi.

Tālis Papēdis pensionējies pirms gadiem pieciem un iepriekš mācījis vēsturi, ekonomiku un sociālās zinības: „Baudu pilna laika pensionāra saulainās un ne tik saulainās dienas. Apbēdina tas, ka vidusskolēnu skaits aizvien samazinās un ka šis ir pēdējais gads, kad Kuldīgas 2. vidusskolā ir vidusskolas klase. Daudzi jaunieši

Patikama atkalredzēšanās Kuldīgas 2. vidusskolas pensionētajiem skolotājiem un tagadējai direktorei. No kreisās aizmugurē: Gunta Vāciete, Astra Gūtmane, Guntra Buivida; priekšā: Velta Kāša, Anita Laula, Anita Milstere, Tālis Papēdis.

izvēlas mācības turpināt kādā Kurzemes tehnikumā. Varbūt viens no pamatojumiem ir iespēja agrāk sākt darba gaitas un pašam pelnīt. Pieņemam,

ka vidusskolu optimizācija Kuldīgā vēl nav apstājusies.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

Eiropas kultūras galvaspilsēta – iespējas un izaicinājumi

23. septembrī Rīgā, dizaina fabrikas D.Fab telpās (Slokas ielā 52), Eiropas Parlamenta deputāte, kultūras un izglītības komitejas viceprezidente Dace Melbārde ierosinājusi starptautisku semināru Eiropas kultūras galvaspilsēta Latvijā 2027.

Tas tiek rīkots sadarbībā ar Kultūras

ministriju un domnīcu *Culture Lab*. Mērķis – pulcināt pašvaldību, nacionālo un reģionālo kultūras institūciju pārstāvjus, izglītības, pētniecības un valsts darbiniekus, nevalstiskā sektora pārstāvjus un citus, lai vēstītu par šīs programmas potenciālajiem ieguvumiem, kā arī sniegtu izvērstu Baltijas

pieredzi sacensībā par kultūras galvaspilsētas titulu un diskutētu par Latvijas pilsētu iespējām. Šīs atziņas īpaši nozīmīgas pašvaldībām, kuras nolēmušas vai apsver iespēju 2020.–2021. gadā sagatavot pirmās kārtas pieteikumu. Tiešsaistes semināram var reģistrēties vietnē: <https://ekg2027.stasti.lv>.

No amata atstādināts Dzintars Pakalns

Kurzemnieka novērojumi liecina, ka jau ilgāku laiku Kuldīgas novada pašvaldības policijas telpās nav manīts vecākais inspektors Dzintars Pakalns. Uzklautot aizvadītās nedēļas notikumu izklāstu, noskaidrojās, ka vecākā inspektora pienākumu izpildītāja tagad ir Ineta Meiere. Atklājās, ka pret Dz.Pakalnu ierosināta krimināllieta.

Lai noskaidrotu, vai patiesībai atbilst tas, ka pret līdzšinējo vecāko inspektoru Iekšējās drošības birojs (IDB) ierosinājis lietvedību, kā pirmo laikraksts uzrunāja policijas priekšnieku Kasparu Šabānu. Viņš komentārus nesniedza un lūdza sazināties ar novada domi. Tās pārstāve Kristīne Duļbinska atbildēja, ka 12. jūnijā saņemta IDB informācija par 11. jūnijā sāktu kriminālprocesu. Lai vispusīgi izvērtētu amatpersonu rīcību un turpmāk darāmo, ir saņemti paskaidrojumi, bet pašvaldības policija izsniegusi IDB pieprasītos videoierakstus. Pašvaldība kā darba devēja kopš jūnija uz trīs mēnešiem Dz.Pakalnu no vecākā inspektora pienākumiem atstādinājusi, un pašlaik viņam ir darbnespējas lapa.

Savukārt no IDB *Kurzemnieks*

saņēma atbildi, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 19.pantu nevienu nevar uzskatīt par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, kamēr vaina nav pierādīta, un izmeklēšanas interesēs iestāde plašāku informāciju nesniedza, arī to ne, vai krimināllieta ierosināta tieši pret Dz.Pakalnu.

IDB vien apstiprina, ka pēc Krimināllikuma 317. panta* 2. daļas** sācis kriminālprocesu pret kādas Kurzemes pašvaldības policijas darbinieku par notikumu šīgada maijā. Šim darbiniekam noteikts aizdomās turētā statuss un drošības līdzekļi, kas ar brīvības atņemšanu nav saistīti, to skaitā noteiktas nodarbošanās aizliegums.

Kurzemnieks sazinājās ar Dz.Pakalnu, kurš apstiprināja, ka IDB krimināllietu ir ierosinājis, un pastāstīja, par ko. Maijā iecirknī kārtējo reizi bija nogādāts vīrietis alkohola reibumā, kurš ievietots īslaicīgās aizturēšanas izolatorā. Pēc brīža pamanīts, ka kamerā viņš smēķē. Kad tās priekštelpā ienācis policists, gaisā bijusi jūtama deguša plastmasas smaka. „Es ilgus gadus esmu strādājis Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā,” skaidro Dz.Pakalns. „Kā vēlāk izrādījās, aiz-

turētāis izsmēķus dzēsis pret linoleju, kas bija sakusis.” Policists paņēmis ugunsdzēsamo aparātu un pulveri izpūtis kamerā uz grīdas, vīrietis no izolatora izvests pēc brīža un aizvests uz mājām. Nekādu veselības problēmu viņam nav bijis, un ugunsdzēsamo aparātu apkalpojošā firma apliecinājusi, ka cilvēka veselībai un dzīvībai pulveris nav bīstams. Par šo notikumu arī ierosināta krimināllieta, un Dz.Pakalnam noteikts drošības līdzeklis – netuvoties pašvaldības policijas telpām un darbiniekiem, viņam aizliegts izbraukt no valsts. Nekas vairāk neesot zināms, arī viņam atliekot vien gaidīt izmeklēšanas beigas.

* Dienesta pilnvaru pārsniegšana, valsts amatpersonas tīšas darbības, kas acimredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu vai uzliktu uzdevumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, ja šīs darbības radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pašvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas interesēm

** Par šī panta 1. daļā paredzētajām darbībām, ja tās saistītas ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu vai ja tās izdarītas mantkārtīgā nolūkā

Alberts Dinters

Par labāku un drošāku Kuldīgu

Jauno kuldīdznieku padomes sēdē novada domē spriests, kā uzlabot drošību un iedzīvotājus labāk iesaistīt noziegumu novēršanā, kā arī par to, kā veicināt piederību apkaimēi un saliedētību noteiktās pilsētas vietās.

Sēdē piedalījās padomes locekļi, domes priekšsēde Inga Bērziņa, pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns un Kuldīgas attīstības aģentūras vadītājas vietnieks Kaspars Rasa.

IEDZĪVOTĀJU IESAISTE – BŪTISKA

K.Šabāns uzsvēra, ka cilvēku uzticība policijai ir ļoti svarīga: „Mēs gribam iedrošināt par nelikumībām ziņot. Man bija tikšanās ar Valsts policijas vadību, un arī tā uzsvēra, ka cilvēki negrib par noziedzīgiem nodarījumiem ziņot, jo ir bail. Pēc tam viņi saņem draudus, tiek iebiedēti. Taču ir pieejami tādi tālrunu numuri, kuri ļauj palikt anonīmam.” Tika uzsvērts, ka tieši noziegumos, kuros notiek izmeklēšana, iedzīvotāju iesaiste ir īpaši būtiska. Bieži vien, tieši pateicoties viņiem, vainīgais tiek atrasts un sodīts.

Padomes locekļi dalījās pieredzē par sadarbību ar policiju un sniedza ierosinājumus, kas varētu palīdzēt radīt uzticību

kārtības sargiem. I.Bērziņa rosināja domāt par labumu sabiedrībai, veicinot atklātību un mazinot bailes: „Par kautiņiem vai nolauztu ceļazīmi cilvēki ziņo labprāt, bet par nopietnākiem noziegumiem ne. Kuldīgas iecirkņa kriminālpolicijas nodaļas priekšnieks Kārlis Prūsis atzīst, ka nopietnus noziedzniekus atrast ir ļoti grūti. Te es nedomāju sīko huligānismu.” Vairums padomes locekļu piekrita, ka par iespēju ziņot sabiedrība vairāk jāinformē, izplatot bukletus un citus materiālus, kā arī minēja iespēju šo tēmu pārrunāt skolās.

- Tāl. **67075444** – anonīmiem ziņojumiem par noziegumiem un tiem, kas tos izdara.
- Tāl. **67075456** – Valsts policijas Iekšējās kontroles birojam var ziņot par policistu iespējamo prettiesisko rīcību.
- Valsts policijas uzticības e-pasts: **uzticiba@vp.gov.lv**.
- Tāl. **67208108** – Valsts policijai ceļu satiksmes jautājumus.
- Tāl. **28881288** – Kuldīgas pašvaldības policijai, var ziņot arī lietotnē *WhatsApp*.

APKAIMES SALIEDĒTĪBAI

K.Rasa prezentēja iespējamus variantus, kā Kuldīgu sadalīt mazākās apkaimēs. Tā mērķis būtu veicināt iedzīvotāju piederību savai dzīvesvietai un saliedētību. I.Bērziņa uzsvēra, ka bieži vien cilvēki ir atsaucīgāki un sanāksnās vairāk iesaistās tad, ja tas skar tieši viņu rajonu, taču, ja aicināti ir visi pilsētnieki, daļai tas šķiet pārāk vispārīgi. K.Rasa rosināja padomāt, vai un kā tāds sadalījums varētu kopienas izjūtu veicināt: „Ja apkaimes nodalīsim ar striktām robežām, varēsim ievākt dažādu statistiku, piemēram, noteikt iedzīvotāju skaitu, tomēr neesam pārliecināti, ka cilvēkiem šādas robežas ir nepieciešamas.”

Padomes locekle Laura Staškus uzskata: „Lielu ieguvumu es neredzu kā vien to, ka tas varētu aicināt līdzdarboties.” Arī pārējie padomes locekļi šādu pilsētas sadalījumu uztvēra atšķirīgi, minot, ka vairumam tas neko nemainīs, taču statistikas ievākšanai varētu palīdzēt.

Elisas Rudzītes teksts un foto

Iet vai neiet? Kopā vai vieniem?

Tādi jautājumi izskanēja pirmajā Kuldīgas novada pašvaldības rīkotajā diskusijā, vai mūsu pilsētai kopā ar Cēsīm pieteikties par Eiropas kultūras galvaspilsētu 2027. gadā.

Sarunā par to, vai 2027. gadā Kuldīga kopā ar Cēsīm var kļūt par Eiropas kultūras galvaspilsētu, piedalījās pašvaldības darbinieki un daži interesenti.

Sarunā piedalījās domes, kultūru iestāžu un arī uzņēmumu pārstāvji. Tiešsaistē attālināti pievienojās Eiropas Parlamenta (EP) deputāte Dace Melbārde un Cēsu novada domes vadība. Šai Vidzemes pilsētai ir pieredze kopš tā laika, kad uz šo nosaukumu tā pretendēja vienlaikus ar Rīgu, Siguldu, Jūrmalu un Liepāju. Cēsnieki jau nolēmuši Eiropas kultūras galvaspilsētas programmai pieteikties, kuldīdzniekiem tas jāizdara drīzumā, jo jau līdz nākamajai vasarai, kad pieteikumus sāks vērtēt starptautiska žūrija, jābūt gatavai ilgtermiņa stratēģijai.

D.Melbārde kuldīdzniekus iedrošināja, ka pāris gadu desmitu laikā, Kuldīgai gatavojoties UNESCO pasaules mantojuma statusam, ievērojams darbs ieguldīts gan restaurācijā, gan jaunā infrastruktūrā, notikuši starptautiski pasākumi, tā mazajai pilsētai radot atpazīstamību gan Eiropas kultūras telpā, gan ārpus tās. Kuldīga un Cēsīs šobrīd apsver vienotu pieteikumu.

„Esmu pilnīgi pārliecināta, ka Ministru kabinetā apstiprinātais nolikums, kas balstās arī uz Eiropas Savienībā pieņemto kārtību, nemainīsies,” teica EP deputāte. „Jautājums ir par interpretāciju. Esmu

skēptiska, vai Eiropas kultūras galvaspilsētas nosaukumu varētu piešķirt divām pilsētām. Taču skaidrs, ka var būt īpaša stratēģiska sadarbība starp divām pilsētām ar attiecīgu pamatojumu, kāpēc tieši tās sadarbojas. Neatkarīgi no tā, kam statuss tiks piešķirts, partneri būs ieguvēji daudzējādā ziņā.”

Arī Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa atzina, ka kopā var radīt apjomīgu programmu: Cēsīm ir savas iestādes, Kuldīgai – savas. Tās neatkarīgas un viena otru papildina.

Diskusijā vairākkārt izskanēja jautājums, kas tad īsti ir kultūra un kam stratēģiskajā programmā vajadzētu būt iekļautam. D.Melbārde skaidroja, ka Eiropā tas tiek interpretēts ļoti plaši – nav tāda rāmja, ka ar kultūru domāta tikai māksla, mūzika vai teātris. Pilsētas kultūrtelpu veido arī tādi pasākumi kā *Demokrātijas kafējnīca* Kuldīgā. Viņšprāt, sagatavošanās laiks (desmit mēnešu) ir ļoti īss, tāpēc EP deputāte solīja palīdzēt kultūras kopienu stiprināt, rīkojot seminārus un vebinārus, lai izstrādātu jaudīgu stratēģiju.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Savāks pudeles un burkas

Kuldīgas komunālie pakalpojumi izsludina stikla savākšanu, kurā no iedzīvotājiem un uzņēmumiem visā novadā bez maksas tiks aizvestas pudeles un burkas.

Akcija notiks: 12. oktobrī Kuldīgā (ieteikties līdz 5. oktobrim darba laikā pa tāl. 63322380), 19. oktobrī pagastos (ieteikties līdz 12. oktobrim). Stikla kopīgajam svaram jābūt vismaz 15 kg. Pudelēm un burkām jābūt saliktām maisos un novietotām tā, lai šoferis piebraucot tās var iekraut automašīnā.

Jauns mācību gads senioriem

Kuldīgas senioru skola šogad pievērsīsies galvenokārt veselības veicināšanai.

Šogada pirmajā nodarbībā ap 80 senioru ieinteresēti noklausījās ortopēda Jāņa Peļņa lekciju par podometriju, un daudzi arī izmēģināja kāju pēdu noslodzes datordiagnostiku.

Būšot daudzveidīgas aktivitātes gan fiziskās, gan garīgās veselības stiprināšanai, pastāstīja skolas vadītāja Ruta Orlova. „Mācībās iegūsim jaunas zināšanas, kurām ir tāda pati vērtība kā gadiem un pieredzei. Mēs taču zinām, ka ikdienā jebkuram, bet īpaši senioriem labsajūta atkarīga no veselības. No slimībām var izvairīties, veselību stiprinot, tāpēc to izvirzījām par galveno.”

Skolā reģistrējušies ap 200 cilvēku, gandrīz trešā daļa cenšas vienmēr piedalīties. Pandēmijas radītās situācijas dēļ tik kuplā pulkā tagad pasākumus sarīkot nevarēšot, tāpēc tiek domāts par lekcijām

un nodarbībām mazākās grupās, bet biežāk. Pirmajā reizē, kad sporta skolas zālē pulcējās vairāk nekā 80 senioru, viņiem tika piedāvāts reģistrēt, kādas mācības interesē visvairāk.

Kaut gan ir Covid-19 ierobežojumi, R.Orlova aicina piedalīties vēl citus kuldīdzniekus, kuri līdz šim kautrējušies vai arī pietrūcis informācijas. Skolas piedāvājumu var izmantot gan pensijas, gan pirmspensijas vecuma cilvēki. „Par senioru lielākoties tiek uzskatīti tie, kuriem ir 60 un vairāk, bet nevienu prom nedzenam,” saka vadītāja.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

APTAUJA

Kādi ugunsdrošības noteikumi jāievēro mežā?

Nikolajs Sorokins, šoferis: – Visiem jau zināms, ka mežā nedrīkst izmantot sērkokļus, kad ir sauss laiks. Bet izmestu izsmēķu dēļ ugunsgrēki ik pa laikam izceļas. Kā cilvēkiem iemācīt, ka jābūt atbildīgākiem? Tikai ģimenē un kopš agras bērnības. Pieaugušie māca ar savu attieksmi un piemēru. Tādas sabiedrību izglītojošas kampaņas neko nedos. Kam ir iekšā saprašana, tas uzvedīsies tā, lai ugunsgrēku neizraisītu. Kam nav – pat nezina, ko ar tiem darīt.

Valdis Bole, strādājošs pensionārs no Rīgas: – Daudz jau to noteikumu nav. Nedrīkst kurināt ugunskurus, izmest izsmēķus. Ja nepipē, tad par to nav jādomā. Arī stiklus mežā nevajadzētu atstāt, jo tie var izraisīt aizdegšanos. Lielākā daļa šos vienkāršos noteikumus zina. Kāpēc dažī neievēro? Nezinu.

Marta Lāce, mācās tehnikumā Saldū: – Man pašai nepatīk iet uz mežu, bet zinu, ka līdzī jābūt uzlādētam telefonam, lai var ātri nozīņot, ja redz, ka ir aizdedzies. Tādā situācijā jādomā par savu drošību.

Es domāju, ka ugunsgrēki mēdz izcelties no izsmēķiem, mašīnām un traktoriem, bet reizēm ir tiša aizdedzināšana. Atceros, ka mēs kā bērni 12–13 gadu vecumā dedzinājām kūlu. Mūs interesēja, cik tālu aizies. Urda tāda ziņkārība – gribas uzzināt, kas notiks.

Maija Kanneniece, mācās Kuldīgā: – Mežu aizdegšanos izraisa cigaretes, zemē nometīti aizdedzināti sērkokļi, bez uzraudzības atstāti uguns kuri. Skolā tas viss ir mācīts, bet, vai to ievēros, būs atkarīgs no tā, ar kādu attieksmi cilvēks izturas pret visu dzīvē. No tā, vai ir ieradums aiz sevis atstāt kārtību. Visi zinām, ka mežā nedrīkst bērt atritumus, tomēr daudzi tā dara. Arī no tiem var izcelties ugunsgrēki, ja kādu stikla lausku apspīd saule. Bet visefektīvāk ir vispār uz mežu neiet – tad tevīs dēļ tur nekās nedegs.

Lidija Petrevica, seniore: – Uz mežu tikpat kā nekad neeju. Bet ugunsgrēki tajos mani uztrauc. Kad šajā vasarā Ozolos dega purvs, notikumiem sekojām līdz. Bieži to izraisa vieglprātīga attieksme. Nekādi īpašie noteikumi nav jāievēro – pietiks, ja rīcība būs saskaņīga ar veselo saprātu.

Gundega Lode, ārsta palīdzē: – Ja mežā neizmestu stiklus, citus atritumus un izsmēķus, tad tie nedegtu. Svarīgi ir biežāk sabiedrībai par ugunsdrošību atgādināt. Tas arī tiek darīts. Interneta informācija ir, pie mežiem izliktas zīmes.

Jolanta Hercenberga Alberta Dintera foto

Šoreiz projektā *Lai dzīve droša un cilvēks aizsargāts* – pētījums: kāpēc tik bieži notiek mežu ugunsgrēki. Kas tiek darīts, lai to būtu mazāk un tie nenestu tādu postu kā pirms diviem gadiem Stiklu kūdras purvā?

Visu nosaka reaģēšanas ātrums

2018. gadā Talsu novada Valdgales pagastā meža ugunsgrēks, kas izcēlās valsts nozīmes dabas liegumam *Stiklu purvs* tuvumā esošajā kūdras purvā, bet pēcāk pārmetās uz mežu, ir pēdējo gadu postošākā ugunsnelaime. Provizoriski aprēķināts: zaudējumi naudas izteiksmē ir vismaz 3,5 miljoni eiro. Izdegusi septītā daļa no Stiklu dabas lieguma jeb 1355 hektāri.

Kas divos gados mežu ugunsdrošībā mainījies? Vai viss jau sakārtots? Svarīgākais – laikus pamanīt

„Vienmēr ir situācijas, kurās gribas, lai būtu labāk,” atzīst Dienvidkurzemes virsmežniecības meža ugunsdzēsības stacijas vadītājs Pēteris Lapiņš.

Ugunsdzēsības jomā Valsts meža dienestam (VMD) pamata tehniskais nodrošinājums ir ļoti labs, ar sūkņiem apgādātas visas automašīnas *Toyota Hilux*. Tas garantē mobilitāti, jo, ja meža vidū izceļas neliels ugunsgrēks, ar tām var piebraukt gana tuvu perēklim. Ja runā par lielajiem ugunsgrēkiem, situācija ir sliktāka. Iemesls – Dienvidkurzeme ir puse no Kurzemes, un uz visu šo platību ir tikai trīs kārtīgi ugunsdzēsības auto. Mežu ugunsdzēsībā esot īpatnēja lieta, kas neesot raksturīga Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) darbam: jo agrāk VMD sāks uguni dzēst, jo mazāk jāstrādā. „Ja deg māja, tad noded, un viss beidzas,” skaidro P.Lapiņš. „Ja mēs nokavējam ugunsgrēka sākumu, tad strādājam ilgi un grūti.”

NAV NAUDAS SARGIEM TORŅOS

Ugunsdrošajā periodā dežūrrežimā atrodas visi mežziņi, un resursi nav pietiekami, lai tā strādātu ilgstoši. Tādēļ, kā uzsvē P.Lapiņš, svarīga ir teicami izveidota uzraudzība, lai informāciju par meža ugunsgrēku saņemtu ātrāk. Šis ir vājais posms, jo par šādu sistēmu tiekot runāts jau gadiem, bet novērošanas torni naudas vienmēr pietrūkstot. Ar pašiem torniem viss ir labi – naudas trūkst, lai samaksātu cilvēkiem, kuri tajos ik dienu atrodas un mežos novēro. Finanšējuma pietiek maijam, jūnijam, jūlijam un pusaugustam. Šovasar no 28 uzraugu vietām aizpildītas tikai astoņas – pārējās torņi bijuši tukši. Meža ugunsgrēku dzēšanā efektīvas ir pirmās divas stundas: ja uguns izplešas, dienests vairs nevar to noturēt. Tad sākas kalkūlēšana un plānošana, kur uguns apstāsies pati, kuros virzienos ir lielākā bīstamība, bet noteiktām vietām ļauj izdegt. Uz pretargumentu, ka vienmēr var iesaistīt VUGD, P.Lapiņš atbild: jā, bet šis transports nav paredzēts tādīem apstākļiem. Tas domāts pilsētām, lauku viensētām, bet ne mežiem. Šādās situācijās VUGD var palīdzēt, tikai piederot ūdeni. Kā piemērs tiek minēts postošais ugunsgrēks Stiklu purvā un degšana Rendas pagasta Ozolos. Par degšanu purvos VMD neatbild – tā ir VUGD atbildība, bet problēma tā, ka ugunsdzēsēju transports netiek purvā iekšā. Tas pierādījās Ozolos, kur vairāki VUGD auto nostrīga. Kā atzīst P. Lapiņš, ja vējš būtu mainījies virzienu un uguns būtu iegājusi mežā, Ozolos atkārtotos Stiklu scenārijs, jo piebraukt pie purva malas, kur sākas mežs, nebija iespējams. „Par laimi, mūsu vadība saprata situācijas bīstamību un deva akceptu izmantot helikopteru,” atminas P.Lapiņš. „Ja tas tā nebūtu noticis, mums klātos plānī.”

SOLĪTIE UZLABOTUMI UN STRESS

Ir zināms, ka piešķirts finansējums, lai novērošanas un agrīnās brīdināšanas sistēmu uzlabotu, proti, tornos domāts izvietot vi-

Visefektīvākās ir pirmās divas stundas pēc ugunsgrēka izcelšanās. Ja to laikus nepamana un nelikvidē, uguns var izpostīt plašu teritoriju.

Ja ugunsdzēsējiem palīgā nebūtu izsaukts Nacionālo bruņoto spēku helikopters, Ozolu purva ugunsgrēks Rendas pagastā varēja atkārtot 2018. gada postošās Stiklu purva ugunsnelaimes scenāriju.

deokameras, bet nav zināms, cik efektīvi tās strādās, kā atšķirš dzinums, kāds būs maldinājumu procents, kā varēs noteikt koordinātas, lai zinātu precīzu degšanas vietu. Pašlaik novērošana izveidota tā: ja no trim torniem ugunsnelaimes vietu redz, VMD ļoti ātri var noteikt precīzas koordinātas. Vienalga, kur, jo ugunsgrēka gaita vienmēr ir vienāda: aizdegas, deg tik ilgi, kamēr cilvēki paziņo. Tad ir laiks, kamēr informācija nonāk līdz VMD, kas apziņo darbiniekus. Ja precīzu koordināšu nav, atkal vajadzīgs laiks, lai perēkli atrastu. Bet mēs pa to laiku deg. Tātad primārā ir novērošana.

Mežziņus, kuriem jābūt gataviem, ja sākas degšana, tas nogurdina, un ilgstoši to nevar izturēt. Cilvēki nevar ne normāli atpūsties, ne aiziet ciemos, jo četrus mēnešus ir pastāvīgs stress, vai tikai tūlīt nebūs kur jābrauc. To varētu mainīt, ja atrisinātu uzraugu problēmu, jo tad būtu pārliecība, ka vietu ātri atradīs un ugunsgrēku likvidēs. Savulaik lielu atspaidu deva brīvprātīgie ugunsdzēsēji, bet šī kustība teju iznikusi. Kā viens no labajiem piemēriem tiek piesaukta Grobiņa, jo tur brīvprātīgie vēl saglabājušies un Liepājas pusē ne reizi vien meža ugunsgrēkos ir ļoti palīdzējuši.

NE MANA ČŪKA, NE MANA DRUVA

Pēc likuma vadoties, VMD jādzēs ugunsgrēki gan valsts, gan privātajos mežos, bet, ja īpašumam nav sakārtotas infrastruktūras, ir problēmas. „Kamēr nav dedzis manā sētā, tikmēr tas mani īsti neskar,” īpašnieku attieksmi skaidro

VAI SĀKS KONTROLĒT PASTIPRINĀT?

P.Lapiņš skaidro: likumā noteikts, ka mežos sākoties ugunsdrošajam periodam, ceļiem tajos jābūt izbraucamiem.

VUGD tehnika nereti nav piemērota mežu un purvu ugunsgrēku dzēšanai. Šis auto no Dundagas iestriga, iebraucot Ozolu purvā.

Vasaras ugunsdrošības periods mežziņiem ir stresa pilns, jo ugunsgrēks var izcelties jebkurā brīdī. Cilvēkiem nav iespēju atpūsties, doties izbraucienos ar ģimenēm.

Vienalga – valsts vai privātajos. Līdz šim īsti tas kontrolēts nav, bet VMD pārstāvis pieļauj, ka pirms nākamās vasaras, iespējams, būs vajadzīga nopietnāka kontrole, jo par likuma neievērošanu Ministru kabineta noteikumos paredzēts sods. Tāpat tiek uzsvērts, ka bīstamie punkti mežos ir vietas pēc zāģēšanas, kur atstātas zaru kaudzes, nereti teju desmit metru augstas un pārdesmit metru platas. Ja tādās iesprūk uguns, nodzēst nevar – karstums ir tik liels, ka mežs tuvumā degs nešaubīgi. VMD jau esot sācis šos ugunsbīstamos objektus identificēt. Tāpat būtu jāatjauno kādreiz izveidotās, bet nu jau aizlaistās ūdens ņemšanas vietas.

VAJAG, BET NEĻAUJ

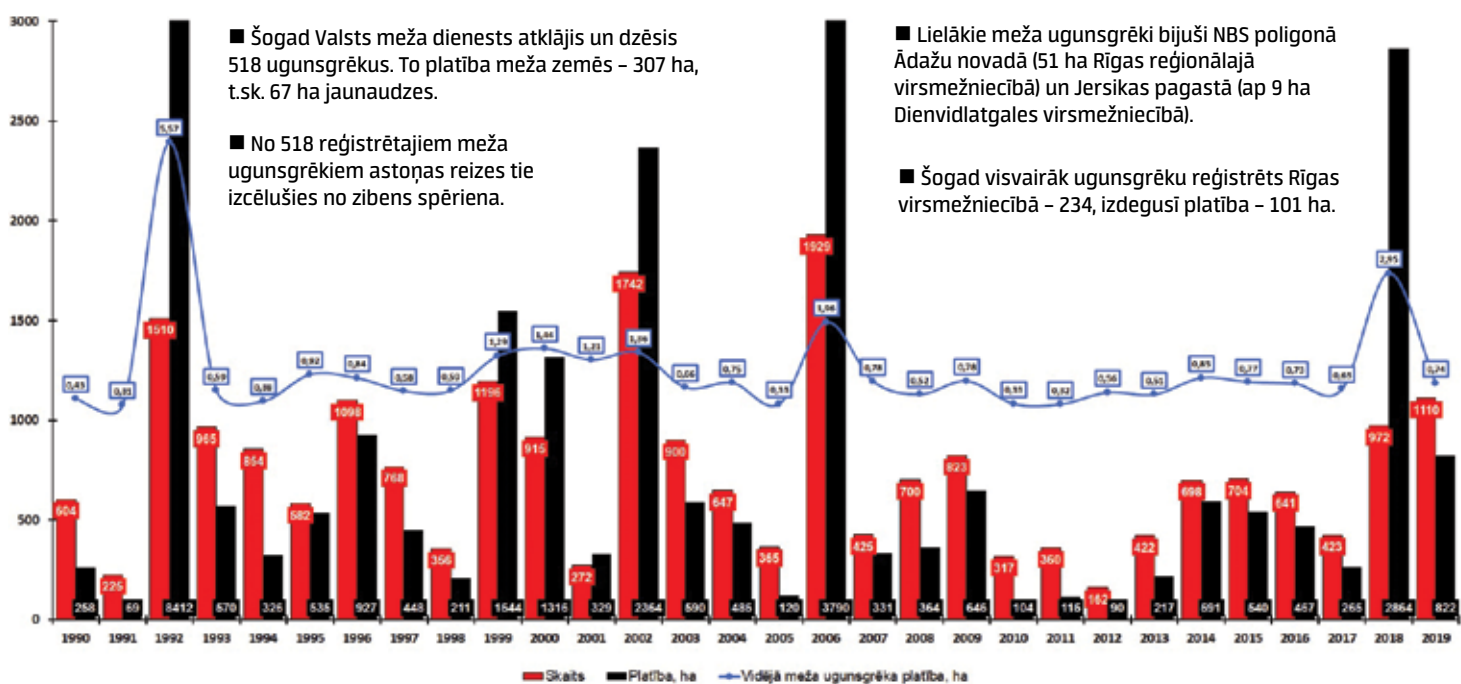
Sarunās ar VMD pārstāvjiem Rīgā, Kurzemieks dzird pieminam faktu, ka problēmas ir ar dabas liegumiem – īpaši aizsargājamajām teritorijām, jo Dabas aizsardzība pārvalde (DAP) mežu īpašniekiem neļaujot preventīvas ugunsdrošības darbības: ceļu izveidi un uzlabošanu, tā saukto ugunsjoslu ierīkošanu. P.Lapiņš skaidro, ka lielajiem mežu īpašniekiem jābūt preventīvas ugunsdrošības darbības: ceļu izveidi un uzlabošanu, tā saukto ugunsjoslu ierīkošanu. P.Lapiņš skaidro, ka lielajiem mežu īpašniekiem jābūt preventīvas ugunsdrošības darbības: ceļu izveidi un uzlabošanu, tā saukto ugunsjoslu ierīkošanu. P.Lapiņš skaidro, ka lielajiem mežu īpašniekiem jābūt preventīvas ugunsdrošības darbības: ceļu izveidi un uzlabošanu, tā saukto ugunsjoslu ierīkošanu.

„Ja nokavējam ugunsgrēka sākumu, tad strādājam ilgi un grūti.”

„Ugunsgrēkus lielākoties izraisa tieši cilvēks. Dabas untumu dēļ tas notiek ļoti reti.”

VISLIELĀKĀS MEŽA PLATĪBAS IZDEGUŠAS 1992., 2002., 2006. UN 2018. GADĀ.

Avots: Valsts meža dienests

„Kādu vietu es gribēju, tāda manim gadījās”

„Man ir līdzīgi, kā Ručs teicis, ka viņai te, Alsungā, patīk viss. Man arī te viss patīk!” saka amatniecības un mākslas istabas *Suitu rija* saimniece **INGA ŠĒNA-LAIŽĀNE**.

KĀ VĀVERES RITENĪ

Inga ar vīru Māri un toreiz nesen dzimušo meitu Auroru uz Alsungu pārcēlušies pirms 11 gadiem. Ļoti ātri šeit iedzīvojušies – sajutušies kā savējie, kuriem svarīgi vietējie procesi. Inga ir viena no aktīvajām *suitu* tradīciju kopējām: dzied etnogrāfiskajā ansambļā *Suitu sievas*, ir *Suitu* amatnieku biedrības vadītāja, mācās spēlēt dūdas, darina tautas tērpus.

„Dienas paiet kā vāveres ritenī, sevišķi vasarā. Dzīvot šeit ir interesanti un labi,” stāsta Inga. „Pa dienām esmu *Rijā*, kur nāk tūristi un tie, kurus interesē tautas tērpi. Šuju un izšuju. Šīs vasaras jaunums ir kleitas ar tautastērpa elementiem. Darinām tās kopā ar kolēģi Daci Tunni. Viņa ir profesionāla drēbniece, no viņas mācos šūšanas knifiņus. Ar ģimeni dzīvojam *Slūzēs* sešus kilometrus no Alsungas. Darba laukos vienmēr gana. Nu jau gadu ar vīru un meitu divas reizes nedēļā braucam uz Ventspili spēlēt badmintonu. Esam piedalījušies arī sacensībās Talsos, Liepājā, Jelgavā. Kopīgā sportošana mums rada tik daudz prieka, ka nevar ne izstāstīt.”

„„Suitu sievas” ir ārkārtīgi daudz enerģijas dodošs kolektīvs. Dziedāšana no katras daudz prasa un katrai arī rada milzīgu gandarījumu.”

SAKNES SUITOS

Ingas dzimtas saknes iestiepjas suitos, jo tēvs, uzvārdā Kāpiņš, bērnībā dzīvojis Jūrkalnē. „Jau nībā viņš pārcēlās uz Liepāju, kur satika manu mammu. Es kā vienīgais bērns ģimenē esmu augusi Liepājā,” stāsta Inga. „Iepriekš mamma strādājusi par noliktavas pārzini dažādās vietās, bet, kopš es sāku mācīties skolā, viņa bija mājsaimniece. Šiverēja pa māju. Varēja atļauties, jo tēvs bija zvejnieks, labi pelnīja. Mums Nīcā bija dārzs, ar mammu regulāri braucām ravēt. Jau tajā laikā mans vaļasprieks bija

Pirms desmit gadiem atvērtais Alsungas amatniecības un mākslas istabā *Suitu rija*, kurā saimnieko Inga Šēna-Laižāne, vietējo darinātie tautas tērpi, zeķes, cimdi un citi rokdarbi rada senatnīgu gaisotni.

Inga ar meitu Auroru.

badmintonu. Ar tēvu daudz to spēlējām. Emīļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolā pabeidzu čella klasi. Ļoti gribēju mācīties mākslas skolā, bet neuzdrošinājos, jo šķita, ka pietrūkst saprašanas.

Liepājas 1. vidusskolā beidzu matemātikas klasi un Rīgas Politehniskajā institūtā iestājos lietiskajos matemātiķos. Divus gadus programmēšanu izturēju, bet tad skaidri sapratu, ka tas nav domāts man. Atgriezies Liepājā un strādāju sporta biedrībā *Daugava*. Pabeidzu Rīgas 2. pedagoģisko skolu, ieguvu sporta skolotājas kvalifikāciju. Biju instruktore, kas organizē sporta spēles uzņēmumiem.”

DĒLI SAVĀ DZĪVĒ

Pirmajā laulībā piedzimuši dēli Rihards un Ernests. Inga stāsta, ka Rihards Nīderlandē strādā viesnīcā *Grand Hotel Huis Ter Duin* un viņa pienākums esot organizēt ap 30 cilvēku kolektīva darbu. Ingai ir mazmeita Ella. Otrs dēls Ernests dzīvo Rīgā, un viņam pieder uzņēmums

Guns n Lasers – izklaides parki, kuros var spēlēt paintbolu, airsoftu, lāzertagu un braukt ar elektrokartingiem.

KĀPJ PA KARJERAS KĀPNĒM

Kad dēli bijuši mazi, kādu laiku Inga strādājusi bērnu slimnīcā par ārstnieciskās fizikultūras instruktori: „Vingrināju cilvēkus pēc insulta, traumām, dzemdībām. Bija interesanti, bet šis darbs tik ļoti neaizraua – rezultāts nāk ļoti lēni. Mana pārliecība par savu ieguldījumu pacientu atveseļošanā nebija liela, tādēļ meklēju citu nodarbošanos. Pieteicos uzņēmumā *Lattelecom* par operatori. Konkurss bija liels – uz 11 vietām bojājumu pieņemšanas dienestā pieteicās ap 200 pretendentiem. Izturēju un tur nostrādāju 13 gadus: sākumā kā operatore, tad grupas vadītāja, klientu attiecību vadītāja un iekšējo pakalpojumu eksperte. Vairākas reizes nedēļā bija jābrauc uz Rīgu, un var teikt, ka darbs bija interesants, bet paņēma visu dzīvi.

„Ar vīru un meitu braucam uz Ventspili spēlēt badmintonu. Kopīgā sportošana rada tik daudz prieka, ka nevar ne izstāstīt.”

Tajā laikā arī pabeidzu Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolu, Baltijas Krievu institūtā ieguvu maģistra grādu uzņēmējdarbības vadībā un administrēšanā. Uzņēmumā tiku paaugstināta par procesu ekspertu. Taču savienot darbu Rīgā, Liepājā un dzīvi Alsungā bija pārāk sarežģīti. Attālinātais darbs vēl nebija ierasts, un darba attiecības izbeidzās.

Arī Māris ir liepājnieks, bet gribējām dzīvot laukos. Mums ir pārliecība, ka pilsēta nav tā vide, kurā augt mūsu bērnam. Te ir pavisam cits ritms. Vīrs strādā uzņēmumā *Metrum*. Ir pašnodarbinātais, daudz ko prot un var. Aurora mācās 5. klasē un šogad jau pabeidza mākslas skolu.”

DARBOJAS SUIITU RIJĀ

Aptuveni desmit gadus Ingas darbdienu rit pašas atvērtais amatniecības un mākslas istabā *Suitu rija*. „Visi likumsakarīgi sakārtojās. Man vajadzēja nodarbošanos Alsungā, bet amatniekiem vajadzēja, kur izstrādājumus realizēt.

Toreizējais domes priekšsēdētājs Grigorijš Rozentāls Alsungā aktualizēja tūrisma jautājumu. Organizēja amatnieku un mājrāzotāju tikšanos ar valsts iestāžu pārstāvjiem, lai viņi pastāstītu, kā var strādāt legāli un atstāt uzņēmējdarbību. Amatnieki sprieda, kur sarazotās mantas tirgot. Es biju šo vietu noskatījusi – ierīkojām tirgotavu, darbnīcu. Te tikai sēdēt un gaidīt, kad atbrauks kāds tūrists, neder. Ja ir, ko šūt vai izšūt, laiks tiek lietderīgi aizpildīts.

Ir jēga te būt. Šogad gan jūtams tūristu pieplūdums. *Rija* ir pazīstama kā vieta, kur pasūtīt tautas tērpus, un pie mums brauc no dažādām Latvijas vietām, arī no ārvalstīm. Aktivitāte palielinājusies, kopš svētdienās ir *Suitu* tirgus.”

Inga stāsta, ka atvērt suvenīru tirgotavu iedrošinājis ar pusmāsu un māsiņu sarīkots tirgošanās eksperiments. Visām patīk rokdarbi, un nolēmušas tos pārdot ārzemēs. Aizbraukušas uz Ziemassvētku tirdziņu Vācijā. Cilvēki par cimdiem un zeķēm pircējušies, bet pirkuši gan neesot. Kad atgriezušās, visas neiztirgotās preces izdevies pārdot Miķeļdienas tirdziņā Alsungā. Saprātušas, ka tepat ir daudz labāk nekā ārzemēs.

VIETĒJAIS GARS IR SVARĪGS

Kopš 2011. gada Inga ir *Suitu* amatnieku biedrības vadītāja. Tajā ir ap 20 biedru, un šogad kopīgiem spēkiem darināti tautas tērpi vairākiem deju kolektīviem. Inga uzskata, ka ir svarīgi vienam ar otru dalīties pieredzē, lai visi kļūtu prasīgāki.

Desmit gadus Inga ir viena no *Suitu sievām*. „Tas ir ārkārtīgi daudz enerģijas dodošs kolektīvs. Dziedāšana no katras daudz prasa un katrai arī rada milzīgu gandarījumu. Arī ar to, ka bieži uzstājamies, ka ir kopīgi piedzīvojumi un pārdzīvojumi. Viena otras plecu ļoti jūtam. Tas arī ceļ pašapziņu. Par sevi varu teikt, ka esmu kļuvusi tiešāka, patiesāka – nav laipošanas. Ir ļoti svarīgi, ka apkārt ir stipri cilvēki.”

Daina Tāfelberga, Ineses Blūmas arhīva foto

Kā Zemgalē atrod jaunas iespējas

Netradicionālo augu audzēšana un uzņēmējdarbības iespējas šajā nozarē – par tām mūspuses aktīvākie zemnieki varēja pārliecināties pieredzes braucienā uz Zemgali, kur viņus aizvedis Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas birojs. Attīstībā ieraudzītas jaunas iespējas, secina lauku konsultante Inese Blūma: „Braucienā katrs ieguvām kādu noderīgu atziņu un iedrošinājumu darboties. Pat vismazākais hobijs var izveidoties par nopietnu biznesu vai papildu peļņas avotu.”

PĀRSTEIDZ IRBEŅU AUDZĒTĀJI

„Pirmais mūsu apmeklētais uzņēmums *Best Berry* audzē un pārstrādā irbenes Aucē. Irbene ir maz pazīstama, bet saimnieki to uzskata par ogu karalieni, un tas atspoguļojas uzņēmuma nosaukumā (*Vislabākā oga*). Latvijā dārzeņos aug tikai daži krūmi, jo daudzi to uzskata par indīgu augu.

Ģimenes uzņēmums dibināts pirms desmit gadiem. Īpašnieks Māris Šermuks iepriekš strādājis celtniecībā. Irbenes audzēt ģimene sākusī nejausi – izlasījuši par ogu vērtīgajām īpašībām un nolēmuši izmēģināt. No pārdesmit ārzemēs un botāniskajā dārzā sameklētiem stādiem sākuši veidot dārzu. Tagad stādus viņi jau audzē paši. Deviņos hektāros aug vairāk nekā desmit šķirņu krūmi. Lauka lielākie ienaidnieki ir stirnas un putni.

Interesants bija saimnieka stāstījums par irbeņu labajām īpašībām un daudzveidīgo izmantošanu. Irbene ir vērtīgs ārstniecības augs, bet ogas visiem negaršo rūgtenuma dēļ, taču tieši tajā ir vērtība. Saimnieks saka: tas nekad nebūs deserts vai delikatese. Raža tiek pārstrādāta saimniecībā. Izmantots tiek viss augs: lapas, ziedi, ogas, pumpuri, miza un sēklas. Sadarbībā ar Kauņas Tehnoloģisko institūtu izstrādātas receptes un tiek ražots vairāk nekā desmit produkti: pulveris, sēklu eļļa, sula, mizas tinktūra, balzams u.c. Viss ir 100% dabīgs un tikai bioloģiskas izcelsmes. Preču realizāciju viņi saredz ārzemēs, taču popularizē tās arī Latvijā.”

NAUDA, LAIKS UN ZINĀŠANAS

„Tālāk devāmies uz *Vīnogu dārzu* Tērvetes novadā – vienīgo vietu Latvijā, kur pārdošanai tiek audzētas lielas galda vīnogas. Edgars Zihmanis ar to nodarbojas vairāk nekā desmit gadu. Sākumā eksperimentējis, meklējis piemērotākās šķirnes,

Bioloģiskās saimniecības Oši īpašniekiem patīk lazdas un garšo rieksti. Sākumā viņi domājuši, ka lazda ir mazprasīgs augs, bet īstenība izrādījies citāda.

audzējis arī dārzeņus. Hobijs pamazām pārtapis par dzīvesveidu un galveno ieņēmumu avotu. Tagad vīnogas aug uz lauka ap tūkstoš kokos un lielos tuneļos. Atšķirīga audzēšanas tehnoloģija ir galda ogām un šķirnēm vīna darināšanai.

Ogas pārdod saimniecībā un Kalnciema ielas tirdziņā Rīgā, piegādā restorāniem un citiem klientiem pēc pasūtījuma, daļu pārstrādā vīnā. Vēl ir iespēja stādījumus paplašināt. Pēc īpašnieka domām, vīnogu audzēšanai vajag trīs lietas: naudu, laiku un zināšanas.”

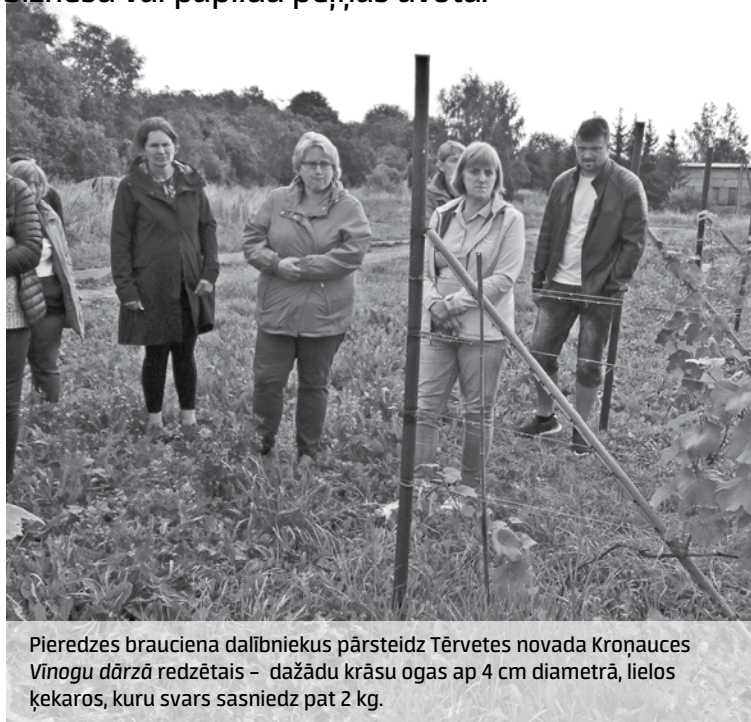
SKOLĀM UN BĒRNUDĀRZIEM

„Zemnieku saimniecībā *Gaidas* Vilces pagastā pamatnodarbošanās ir augļkopība. 16 hektāros ir augļu koki, nelielā platībā – avenas, zemenes, dārzeņi. Uz būvēta moderna augļu glabātava, iegādāta moderna ābolu šķirošanas līnija. Idejas pārsvarā tiek realizētas ar Eiropas Savienības projektu atbalstu. Produkcijai ir preču zīme *Zaļā karotīte*. Lielāko daļu izaudzētā nodod skolām un bērnudārzam. Sestdienās produkcija nopērkama Kalncie-

ma ielas kvartālā. Saimniecība ir paraugs, kā kooperējoties var paveikt labas lietas.”

ALGOTIE NAV TIK RŪPĪGI

„Virčavas pagasta piemājas saimniecība *Dzērves* specializējusies tomātu audzēšanā nelielā platībā. Evita un Edgars Gūtmaņi kopj ap 40 hibrīdo šķirņu tomātus. Katru gadu izmēģina jaunas šķirnes, izvēloties garšīgākās un pieprasītākās. Evitai mīļākie ir ķiršu tomātiņi, kaut arī tie nav rentablākie. Tomāti tiek audzēti astoņās koka karkasa plēves siltumnīcās. Tās kalpo desmit gadu, pēc pieciem plēve jāpārvelk. Strādā tikai ģimene, jo neviens algotais darbinieks nebūšot tik rūpīgs. Siltumnīcās izstāda ap tūkstoš pašu audzēto stādu, pārdošanai pēc pasūtījuma – vēl ap sešiem tūkstošiem. Evita norāda, ka mazajās saimniecībās papildus audzēšanai nepieciešama arī pārstrāde. Programmas *LEADER* projektā izveidots ražošanas cehs un iegādātas iekārtas. Tagad tiek piedāvāta arī tomātu sula, kaltēti tomāti un tomātu pesto ar dažādām garšām. Saimniecība sadarbojas ar citiem novada māj-

Pieredzes brauciena dalībniekus pārsteidz Tērvetes novada Kroņauces *Vīnogu dārzā* redzētais – dažādu krāsu ogas ap 4 cm diametrā, lielos ķekaros, kuru svars sasniedz pat 2 kg.

ražotājiem un reklamē arī viņu produkciju.”

KAPRĪZĀS KĻŪST POPULĀRAS

„Krūmmellenes kļūst arvien populārākas – par to pārliecinājamies uzņēmumā *Arosa-L* Līvberzē, kur vadītāja Māra Rudzāte dalījās pārdomās par saimniecības izveidi un šibrīža problēmām. Saimniecība ir lielākā šo ogu audzētāja valstī. Krūmmellenes ir kaprīza kultūra gan augšnes, gan klimata ziņā, un ir lielas izmaksas. Jānovāc ar rokām, jo ogas nenogatavojas vienā laikā. Lai samazinātu darbaspēka izmaksas, tiek piedāvāts ogas lasīt pašiem. Svaigas tiek pārdotas *Rimi* tīklā. Saimniecība strādā ar sertifikātu *Global G.A.P.*, kas nodrošina pārliecību par visu procesu izsekojamību.”

EKSOTISKAJĀ PARADĪZĒ

„Kaspara Otikova bioloģiskā saimniecība *Daudziņi* Bērzes pagastā ir eksotiska paradīze. Saimniecībai apkārt tek upīte. Nelielā platībā izmantota praktiski un pārdomāti – katram augam atradusies sava vieta. Starp siltumnīcām dobēs aug arbūzi,

melones, kukurūza, salāti un dilles. Starp vietējiem augiem arī daudzi nepazīstami. Kasparam par visiem ir interesants stāsts. Vairākās siltumnīcās aug tomāti. Tabaka blakus novērš kaitēkļu tuvošanos.”

AR AUDZĒŠANU VIEN NEPIETIEK

„Bioloģiskā saimniecība *Oši* Auru pagastā pirmās lazdas iestādīja 2011. gadā. Saimniekiem garšo rieksti, un, sākot audzēšanu, viņi domājuši, ka lazda ir mazprasīgs augs, bet, lai iegūtu labu ražu, jāmēslo un jākopj, jāapkaro slimības, jāierīko žogs, lai pasargātu no stīrnām un zaķiem. Darbietilpīga ir kociņu izgriešana. Stādus audzē paši, arī tirgo. Ar riekstiem vien nevarot izdzīvot – ieņēmumus dod arī zemeņu, dārzeņu un augļu audzēšana. Visas dārzeņu dobes mulčētas. Šobrīd sarkanās ogas briedina daudzie mežrozīšu krūmi, lielākie augļi līdzinās plūmēm. No tām taps sīrups un ievārījums. Saimnieks uzskata, ka, nodarbojoties ar lauksaimniecību, nelielā apjomā pārstrāde ir obligāta.”

Drīz sāks maksāt – jāpārbauda dati

Jau pēc mēneša lauksaimnieki sāks saņemt vienotā platībmaksājuma avansu, informē Zemkopības ministrija, bet jāpārliecinās, vai iesniegti visi dati.

Eiropas Komisija nolēmusi atļaut Eiropas Savienības valstīm, tostarp Latvijai, izmaksāt lielu vienotā platībmaksājuma un

bioloģiskās lauksaimniecības maksājuma avansu. Platību maksājumam tas būs par 20% lielāks nekā citus gadus, un tiks izmaksāti 70%, bet bioloģiskajam – 85%. Šāds lēmums pieņemts tāpēc, lai mazinātu naudas plūsmas problēmas, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija.

Lauku atbalsta dienests (LAD)

pirmos avansus izmaksās no 16. oktobra. Platībmaksājumam to saņems tie, kuru saimniecībās būs pabeigtas administratīvās pārbaudes, savukārt otrajā grupā avansu saņems tie, kuriem pārbaudīti bioloģisko saimniecību atbilstības nosacījumi. Tādēļ jau tagad zemkopji aicināti elektroniskajā pieteikšanās sistēmā pār-

liecināties, vai LAD ir iesniegtas visas vajadzīgās atbildes.

Plānots, ka oktobrī platībmaksājumā tiks izmaksāts ap 102 miljoniem eiro. Likme šogad ir lielāka – aptuveni 90 eiro par hektāru, un avansā varēs saņemt 61,60 eiro par hektāru. Bioloģiskās lauksaimniecības maksājuma likme (atkarībā no audzētās

kultūras) palikusi nemainīga – no 97 līdz 485 eiro par hektāru. Tiem, kuri vasarā platībmaksājuma avansu saņēma kā īstermiņa aizdevumu, no kopējās atbalsta summas vispirms tiks ieturēts jau izmaksātais. Atlikušais tiks pārskaitīts bankas kontā.

Pārējos platību maksājumu LAD sāks izmaksāt decembrī.

PASAULĒ

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Kas tā par vietu?

194. kārtā

Stalaktītu ala. Zvejnieki to atklāja 18. gadsimtā, tā ir kļuvusi par populāru tūrisma objektu, vienlaikus tajā var būt ap 200 cilvēku. Nosaukumu tā ieguvusi par godu kādam romiešu jūras dievam. Alā uzņemtas vairākas filmas, viena no tām – *Island of the Fishmen* (1978). Ieeja atrodas aptuveni metru virs jūras līmeņa 110 m augstu klinšu pakājē, tāpēc alu var apmeklēt tikai tad, kad ūdeņi zemāk ir mierīgi. Tai var piekļūt arī ar laivu.

Atbildi gaidām līdz **17. septembra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

193. kārtas atbilde: Spadena māja, Beverlihilsa, Kalifornija, ASV.
Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Inese Midrijāne, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Vilnis Bēniņš, Vīneta Kondraņicka.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

1905. gada pieminēklis Kuldīgā.

Atbildes līdz **17. septembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizā atbilde: Virkas muižai virs ieejas otrajā stāvā parādījies lieks balsta stabs.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

37. jautājums

Kā sauc šo Kuldīgas ielu?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **17. septembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

36. jautājuma atbilde: filma *Tilts*.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Aija Usne, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Viena pati galviņa, simts lakatiņu.

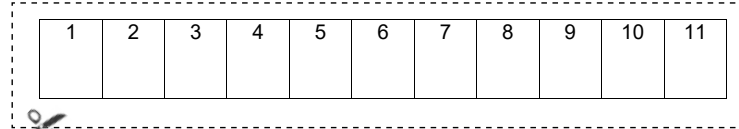
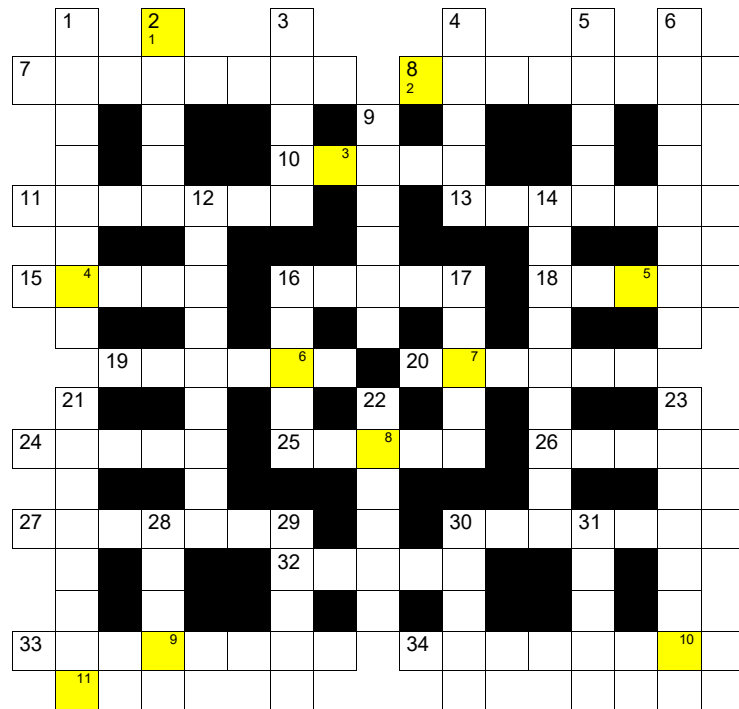
Atbildes līdz **17. septembra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizā atbilde: rīta gaisma.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Daina Gerente, Aija Usne, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi **Sandra Vilsons**.

Risinājumu gaidām līdz **17. septembrim**.

Horizontāli

7. Krievu tautas mutvārdu daiļradē – īsa dziesma ar aktuālu saturu.
8. Itāliešu dzejnieks (1304–1374), kas padarīja slavenu Lauras vārdu.
10. Austrumnieku vīriešu galvassegas.
11. Noteiktiem vides apstākļiem piemērojušies dzīvo būvju forma.
13. Apjukt, sakautrēties.
15. Meži nosusinātās minerālaugsnēs.
16. Starptautisks līgums.
18. Griezies ap asi.
19. Pamatīgas, lielas.
20. Personas tēls sabiedrības acīs.
24. Sausi labības stiebri, kas paliek pēc graudu izkuļšanas.
25. Muzikāli dramatisks sacerējums.
26. Latviešu rakstniece (1930–2002), romāna *Aka* autore.
27. Pasaulslavena grieķu izcelsmes Amerikas operdziedātāja (1923–1977).
30. Japāņu mākslas veids – figūriņu locīšana no papīra.
32. Sejas daļa.
33. Politisku iemeslu dēļ izdarīts uzbrukums ar nolūku nogalināt.
34. Ārsts acu slimībās.

Vertikāli

1. Samuraju pašnāvības veids Japānā.
2. Saņemt atpakaļ savā rīcībā, īpašumā (ko atņemtu vai zaudētu).
3. Īss, jautrs dramaturģiskais darbs.
4. Sporta apavi.
5. Amerikas Strauss – liels, nelidojošs putns Dienvidamerikas stepēs.
6. Pastāvēt, būt.
9. Pirmās Bulgārijas valsts galvaspilsēta (681–983).
12. Atdarinājums.
14. Laupītāji, kas apzog kaujas laukā kritušos un ievainotos.
16. Mākslas muzejs Madridē.
17. Noteiktas naudas daudzums.
21. Pasaulslavenais itāliešu tenors (1935–2007).
22. Latviešu matemātiķis, pedagogs, matemātikas mācību grāmatu autors, emeritēts Latvijas zinātnieks (1914–2011).
23. Augsta reģistra metāla pūšamais instruments.
28. Tāds, kam piemīt liela pašcieņa, pašapziņa.
29. Pazemes ūdeņu izplūdes vieta.
30. Pilsēta Japānā, osta Honsju salā.
31. Mājlopi.

Pareizā atbilde: INVERTCUKURS – salda viela, kas sastāv no glikozes un fruktozes; iegūst, šķeļot biešu vai niedru cukuru – saharozi.

Atbildes. Horizontāli 1. Perliņš. 5. Akadēms. 9. Veldre. 11. Ķivere. 12. Sausiņi. 13. Anate. 17. Groks. 19. Okarīna. 20. Ampīrs. 21. Bekasi. 24. Ateroma. 26. Broša. 27. Asote. 31. Pelioma. 33. Ēdnica. 34. Nākums. 35. Cepetis. 36. Kalipso. **Vertikāli** 2. Elevons. 3. Lēda. 4. Tiesa. 6. Kaķis. 7. Dēvi. 8. Marduks. 10. Askers. 14. Taimiņš. 15. Akurāts. 16. Anselms. 18. Rapsods. 22. Brūzis. 23. Ariadne. 25. Stigmas. 28. Apači. 29. Banga. 30. Nīče. 32. Ukri.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Bruno Mekšs, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Atmiņjumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcent's*.

JOKI

Kas ir kalorijas? Tie ir mazi zvēreļi, kas atnāk pa naktīm un samazina drēbes.

Šodien mēģināju no bankomāta izņemt naudu, bet tur parādījās uzraksts *Nepietiek naudas*. Tā arī nesapratu: viņš to par mani vai par sevi?

PĀRDOD

Grūsnu **TELI**. Tālr. 26823474.

SIA *Skrunda* pārdod **DZĪVAS KARPAS** no 8.00 līdz 11.00 piektdienās *Skrundas* novada *Zivsaimniecībā*. Tālr. 63331124, 29991848.

BIŠKOPJIEM! Invertisūriņš bišu piebarošanai. Tālr. 29158150.

Padures pagastā *Upeskalni AB* pārdod ziemas **KVIEŠU SĒKLU**. Tālr. 29120907.

Saimniecībā noderīgas **LIETAS**. Tālr. 29121991.

Malkas **ZĀGI**, lēti. Tālr. 26885822.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Pārdod kokskaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 115 eiro. Tālr. 28196838.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Mini-mālais apjoms – 20 m³. Tālr. 20514042.

MALKU maisos. Tālr. 24222243.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 29974786.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

GRANTI, smilti. Tālr. 27101850.

Svaigus un trūdējušus **KŪTSMĒSLUS** maisos. Maiss – 3 eiro. Tālr. 26518070.

Vistu **MĒSLUS**. Tālr. 22103332.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

Automobili **VAZ** normālā stāvoklī līdz 700 eiro. Tālr. 26340005.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 eiro/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Oša, kļavas, bērza **ZĀGĀLĶUS**. Tālr. 29428876.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

Pērk **ĀBOLUS** sulai Kuldīgā, Mederu ielā 8. Tālr. 26567540.

ĀBOLUS sulai, **GAILENES, MELLE-NES, BRŪKLENES**: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a (bijušajā meliorācijas teritorijā), tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus ābolu lasīšanai.

Iepērk **ĀBOLUS**. Braucam arī pakaļ. Tālr. 22023854.

PUPIŅAS, žāvētus **ĀBOLUS**, gailenes, ķiplokus. Tālr. 29765478.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē Kuldīgā, Mucenieku ielā 19, no 18. septembra līdz 18. oktobrim **BRIGĪTAS STENCLAVAS** darbu izstāde.

Atklāšana un tikšanās ar autori 18. septembrī 17.00. Laipni gaidīti! Ieeja bez maksas. Kuldīgas kultūras biedrība *Līvija*

DAŽĀDI

Moderna **SULU SPIEŠANA** un pastēzēšana Kuldīgā. Pildīšana maisos ar krāniem: 5 l – 2,60 eiro, 3 l – 2,00 eiro. Graudu iela 3H, tālr. 28466573.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

JUMTA REMONTS, maiņa, kausējamo jumtu remonts, fasādes darbi, materiālu piegāde. Tālr. 26269909.

Kopj **JAUNAUDZES**: plauj zāli; attīra grāvjus no krūmiem. Tālr. 26892326.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

LĪDZJŪTĪBAS

*Pār dzeltenām smiltīm dzeltenas lapas krīt,
Vējš velti pūlas tās projām dzīt.
Uz ziediem rasa nopil kā asaras,
Aizrit kā pēdējie mirkli no vasaras.*

/J.Osmanis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, VELTU LAGZDIŅU mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada pašvaldība

*Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.*

/T.dz./

Skumju brīdī esam kopā ar VELTAS LAGZDIŅAS tuviniekiem.

Izglītības nodaļa

Visdziļākā līdzjūtība VELTAS LAGZDIŅAS tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Rumbiņas Dzīvesprieka vingrotājas un vadītāja

*Nevajaga dvēselītei
Trepju kāpti debesīs:
Bija Dievam eņģeļi,
Kas uznesa debesīs.*

/T.dz./

Visdziļākā līdzjūtība tuviniekiem, VELTU LAGZDIŅU mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada sporta skolas kolektīvs

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

/Ā.Elksne./

Izsaku līdzjūtību Lagzdiņu ģimenei, Veltai aizejot mūžībā.

Ināra Kuršinska

*Nekad no rudens mākoņiem
nav tik daudz tumšu skumju lījis.
Nekad vēl vējš zem debesīm
tik nežēlīgs un ass nav bijis.*

/F.Bārda./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zanei, bērniem, vecākiem, GUNDARU KRĪGERU pāragri zaudējot.

Mājas *Bangas* iedzīvotāji

PIEMINOT

*Uz trepēm lēni izbirs baltās pērļu krelles,
Un laiks uz vienu bezgalību apstāsies.*

/G.Račs./

Laiks apstājās mūsu bijušajai direktorei **VELTAI LAGZDIŅAI**. Naktī pa zvaigžņu apmirdzētu ceļu viņas dvēsele devās mūžības gaitās, mums atstājot atmiņas par brīnišķīgu, spoži nodzīvotu mūžu.

Velta Kuldīgas 2. vidusskolā strādāja no 1962. gada līdz 1994. gadam. Skolotāja, tad ārpustekles darba organizatore, no 1978. gada skolas direktore.

Arī aizejot pensijā, Veltiņa bija aktīva un enerģiska. Kuldīgas pensionāriem organizēja vingrotāju grupu, atbalstīja Kuldīgas sporta skolas aktivitātes, tā iegūstot mūža draugus Vācijā.

Velta bija ne tikai izcila pedagoģe, bet arī lieliska saimniece un sirsnīga namamāte. Katrs ciemiņš tika mīļi uzņemts un pacienāts ar pašas ceptiem gardumiem.

Velta ļoti lepojās ar saviem skolēniem, zināja viņu tālākās dzīves gaitas un priecājās par savu audzēkņu panākumiem. Vairākas kuldīdznieku paaudzes atcerēsies skais-to, eleganto, stingro un prasīgo direktori – Veltu Lagzdiņu. Daudziem viņa iemācīja attieksmi pret darāmo darbu – līdz galam un perfekti! Tikai tā prata strādāt Velta un to prasīja no visiem.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei un tuviniekiem.

Kuldīgas 2. vidusskolas kolektīvs

*Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.*

/I.Lasmanis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību GUNDARA KRĪGERA tuviniekiem, viņu zaudējot.

SIA *GK auto* kolektīvs

*Kam, tētiņ, tālu gāji,
Kā saulīte norietēj?
Mums pietrūka mīļu vārdu,
Tava gudra padomiņa.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Evelīnai Krīgerei, tēti zaudējot.

3.a klases audzinātāja un klasesbiedri

*Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.*

/I.Lasmanis./

Izsakām līdzjūtību Inesei un Eduardam Krīgeriem, dēlu pāragri zaudējot.

SIA *Laimdotas* kolektīvs

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bija daudz dienu spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij ņemams, dodams, mijams,
Bet stunda nolikta bij dvēselei,
Kad mieru rast.*

/Rainis./

Visdziļākā līdzjūtība Inesei un Eduardam, dēlu pāragri zaudējot.

Ģiljotīnu ceha kolēģi

*Tik daudz vēl nepateiktā
No dzīvē izjustā,
Tik daudz vēl nepaveiktā
No mūžā cerētā.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zanei un viņas ģimenei, dzīvesbiedru mūžībā pavadot.

Jāņa Rozes kolektīvs

*Bet reizēm, kaut grūti to saprast,
Viss vienā mirklī var irt.*

/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zanei, no dzīvesbiedra atvadoties.

Veikala *Citro* kolektīvs

*Kur vārdus rast, kas būtu mierinājums,
Kad negaidot ir pārrauts mūža gājienis.*

/K.Apškrūma./

Zane, izsakām līdzjūtību tev un taviem mīļajiem.

Irēna un Ieva

*Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība; kas
Man tic, dzīvos, arī ja tas mirs, un ikviens,
kas dzīvo un tic Man, nemirs nemūžam!*

/Jņ 11:25–26./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei un tuviniekiem, no RITAS BALODES atvadoties. Lai gaišs mūžības ceļš!

Rendas ev. lut. draudze

*Ik diena – jauni ziedēšanas vārdi,
Bet tavi – pēkšņi aizcirtušies ciet.
Mums paliek sirdī tavi saules vārdi
Un mīlestība, kura neaiziet.*

/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Mārim un Niklāvam, no mammas un vecmammās uz mūžu atvadoties.

Kuldīgas novada muzeja kolektīvs

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds.
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

/M.Jansone./

Visdziļākā līdzjūtība Maldai, no vīra uz mūžu atvadoties.

Inta un Ausma

10. septembrī savā astoņdesmit piektajā dzīves gadā mūžībā aizgājusi **VELTA LAGZDIŅA**. Izvadīšana sestdien, 19. septembrī, 13.00 no Meža kapu kapličas. Ģimene

*Aizgāja tālāk pār laukiem,
Kur rudzus kā gaismu sēja,
Gribēja vārpu līdz paņemt,
Roka noslīga... nevarēja.*

/A.Rancāne./

Dzīlās sērās paziņojam, ka no mums uz mūžu atvadījies **ALDIS GAUSMANIS**. Izvadīšana sestdien, 19. septembrī, 16.00 no Meža kapu kapličas.

Audzumeita Aija un mazbērni Krista, Maija, Mārtiņš

SEPTEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 17. septembra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kāda konference Kuldīgā noritēs 17., 18. septembrī?

Atbilde. Izstādē Kuldīgā varēja aplūkot vairāk nekā 90 šķirņu dāliju.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Santa Brasla, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Daina Gerente.

JOKI

Vīrs zvina sievai:
 – Kur tu esi?
 – Mājās.
 – Vai veikalā jau bijī?
 – Jā, bet nekas nepatika. Tikai divas kurpes nopirku.

 – Vai esi apmierināts ar savu jauno motociklu?
 – Ne pārāk, jo viens no mums visu laiku ir remontā.

 – Jaunais cilvēks, kāpēc jūs mani tik ļoti pētāt?
 – Tas neesmu es. Tas ir mans nākotnes dēls, kas izvēlas sev mammu.

SEN

Lopu mītnes remontē ar solījumiem

Lauksaimniecības artelī *Uzvaras karogs* jaunlopu novietnē *Jaundudeni* ir nepieļaujami lopu turēšanas apstākļi. Kūtij caurs jumts, trūkst grīdas, nepieciešams remonts durvīm un logiem. Lopi šeit stāv dubļos un mēslos. Jau pagājušajā ziemā krita vairāki šīs novietnes jaunlopi. Kolchoza priekšsēdētājs b. Nīkandrovs jau otro gadu sola kūti izremontēt, bet vēl vienmēr tie ir tikai tukši solījumi. Lopkopes pamatoti prasa, lai no solījumiem beidzot pāriet pie darbiem.

Padomju Kuldīga, 1955. g. 18. septembris

Veselu gadu priekšsēdētājs devis tik daudz solījumu, ka no tiem patiešām var uzcelt jaunu kūti.

Taču solījumu nevērtību lopiem nāksies izjust, tikko sāks pūst aukstie rudens vēji.

ĀRSTI KONSULTĒ KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIENĒMS PACIENTUS ĀRSTI:

25. SEPTEBRĪ

VESELĪBAS CENTRS 4

CENAS:

Dr. INTS ŪDRIS
 "Veselības centrs 4" filiāles
 "Baltijas Vēnu klīnika" asinsvadu ķirurgs,
 flebologs. Klīnikas vadošais speciālists.
 RAKUS asinsvadu ķirurgs.

Flebologa konsultācija+
 kāju vēnu
 DUPLEX
 sonogrāfija
 40 EUR

29. SEPTEBRĪ

Dr. VITA PRIEDĪTE
 "Veselības centrs 4" filiāles
 "Dermatoloģijas klīnika"
 dermatoloģe.

Dermatologa konsultācija:
 35 EUR
 Optiskā
 dermatoskopija:
 10 EUR

Pieraksts pa tālr.: 27 866 655

darba dienās
 9:00-17:00

PĒRKAM RUDENS ĀBOLUS.

Der meža āboli, ceļmalās augušie u.c.

Tālr. 29265634.

Sestdien, 19. septembrī,
 Vārmē, Liepu birzī,

RUDENS GADATIRGUS.

Tālr. informācijai 29820429.

SVEASKOG BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības. PĒRK

zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu. ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā Kurzemnieks iesniedz ērti no sava datora

307.lv

Neaizmirsti abonēt *Kurzemnieku!*

IESPĒJA

Skrundā nu var pērties dabā

Jautra un interesanta bija pirts atklāšana Ventas krastā.

Avītas Stenčevičas foto

Skrundenieki, novada ļaudis un jebkurš garāmbraucējs varēs pērties klaja lauka jeb tā sauktajā čigānu pirtī pie Ventas.

Atklāšana notika piektdienas vakarpusē ar oficiālām runām, jautrām dziesmām un dejām, dziedāja Justs Ūdris un Dita Ņuņēvica. Pirts un SPA meistares no Rīgas un Zemgales, kuras sevi sauca par raganām, skaidroja dažādu pirts kultūru atšķirības, pāršanās un ārstniecisko augu

nozīmi, mācīja siet slotiņas. Daži drosmīgākie jauno pirti arī izmēģināja. „Tas bija oficiāls brīdis, bet brīvdienās varēja redzēt, ka pirtuve ir diezgan apmeklēta,” atzīst domes priekšsēde Loreta Robežniece. „Pirts ir daļa no Lauku atbalsta dienesta līdzfinansētā projekta, kurā plānotam labiekārtot Ventas krastu, lai tur būtu apmeklētājiem ērta peldvieta – ar pārģērbšanās kabīnēm, tualeti un informācijas centru. Lai projekts tiktu atbalstīts, viens nosacījums

bija – inovācija. Būvvaldes vadītājs Kaspars Upenieks ieminējās, ka mājās izmanto tā saukto čigānu pirti. Nolēmām, ka tāda varētu būt publiska Ventas krastā.”

Pēc pašvaldības iepirkuma pirtuvi uzcēla Rudbāržu *Taku meistars*. Tā pieejama ikvienam, tikai pašam jāgādā malka un atbilstošs apģērbs, kā arī jāņem vērā drošības noteikumi. Blakus ir Venta, kur kā jau pēc pirts var atvēsināties, ja veselība ļauj.

Daina Tāfelberga

DAILES TEATRS
 ROBERTS AIKS
 ĀRSTS

PIRMIZRĀDE || 2020. gada 18. septembrī REŽISORS || Gatis Šmits

LOMĀS || Vita Vārpiņa, Artūrs Skrastiņš, Ilze Kuzule-Skrastiņa, Imants Strads, Ērika Eglīja-Grāvele, Dārta Daneviča, Aldis Siliņš, Dainis Gaidelis, Gints Grāvelis, Lelde Dreimane, Ģirts Kešteris

Informācija pa tālr. 67294444

www.dailteatris.lv

Lasi mūs arī internetā:
 www.kurzemnieks.lv!